

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ

Кваліфікаційна робота
магістра

на тему: **ОРГАНІЗАЦІЯ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З
ТУРИЗМУ (НА МАТЕРІАЛІ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ)**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0350-і-з
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.051 Романські мови та
літератури (переклад включно),
перша – іспанська
освітньої програми
Мова і література (іспанська)
Безкоровайна Лариса Вікторівна

Керівник к.пед.н., доц. Каніболоцька О. А.

Рецензент к.філ.н. Шовкопляс Ю.О.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології Кафедра романської філології і перекладу
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша – іспанська
Освітня програма Мова і література (іспанська)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
« _____ » _____ 2021 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

БЕЗКОРОВАЙНІЙ ЛАРИСІ ВІКТОРІВНІ

(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи «Організація іншомовної підготовки фахівців з туризму (на матеріалі іспанської мови)»

2. Керівник роботи Каніболоцька Ольга Анатоліївна,
канд. пед. наук, доцент

(прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «13» квітня 2021 року № 590-с.

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проєкту) 26 листопада 2021 року _____

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту):

нормативно-правові положення, акти й закони різних рівнів, наукові публікації вітчизняних та закордонних учених щодо сталого розвитку туризму, іншомовної підготовки фахівців із туризму.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки:

1) здійснити наукове обґрунтування теоретичних засад організації іншомовної підготовки фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови); 2) з'ясувати зміст та структуру іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму; 3) розробити та обґрунтувати методику формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів із туризму бакалаврського рівня; 4) визначити організаційно-педагогічні умови формування іншомовної комунікативної компетентності; 5) розробити модель формування комунікативної іншомовної компетентності здобувачів із туризму та надати рекомендації щодо її впровадження в систему фахової підготовки в закладах вищої освіти.

5. Консультанти кваліфікаційної роботи (проєкту)

Розділ	ПІБ консультанта, наук. ст., вч. звання	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 1	Каніболоцька О.А., к.п.н., доц.	20.04.2021	20.04.2021
Розділ 2	Каніболоцька О.А., к.п.н., доц.	01.06.2021	01.06.2021
Розділ 3	Каніболоцька О.А., к.п.н., доц.	01.07.2021	01.07.2021
Висновки	Каніболоцька О.А., к.п.н., доц.	01.09.2021	01.09.2021

7. Дата видачі завдання 20.04.2021

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання	Примітка
1.	Пошук наукових джерел та їх аналіз	Квітень 2021 р.	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	Травень 2021 р.	виконано
3.	Написання вступу	Серпень 2021 р.	виконано
4.	Написання першого теоретичного розділу	Вересень 2021 р.	виконано
5.	Написання другого теоретичного розділу	Жовтень 2021 р.	виконано
6.	Написання практичного розділу	Листопад 2021 р.	виконано
7.	Формулювання висновків	Листопад 2021 р.	виконано
8.	Проходження нормоконтролю	Листопад 2021 р.	виконано
9.	Одержання відгуку та рецензії	Листопад 2021 р.	виконано
10.	Захист	Грудень 2021 р.	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант _____ Л.В. Безкоровайна

(підпис)

Керівник роботи (проєкту) _____ О.А Каніболоцька

(підпис)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ О.В. Телкова

(підпис)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота – 112 стор., 7 рисунків, 115 джерел, 10 додатків.

Мета дослідження полягає в науковому обґрунтуванні теоретичних засад та розробленні моделі формування іншомовної комунікативної компетентності фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови).

Об'єкт: іншомовна підготовка фахівців із туризму в закладах вищої освіти.

Предмет: дослідження організації іншомовної підготовки фахівців з туризму (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти.

Теоретико-методологічними засадами слугують наукові праці учених із різних площин міжкультурної комунікації (Ф. Бацевич, О. Каніболоцька, О. Кучмій та ін); окремих питань міжкультурної комунікації фахівців туристичної галузі (М. Галицька, Л. Гапоненко, В. Горлач, Н. Івасів, С. Кожушко, Л. Логутіна, Н. Рекун, І. Сокур та ін.).

Отримані результати полягають в тому, що: науково обґрунтовано: теоретичні засади іншомовної підготовки фахівців із туризму та методіку формування їх іншомовної комунікативної компетентності (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти; визначено зміст та структуру іншомовної комунікативної компетентності фахівців із туризму; уточнено поняття іншомовна комунікативна компетентність майбутнього фахівця з туризму; спроектовано модель, визначено організаційно-педагогічні умови, розроблено рекомендації щодо перспективних шляхів їх впровадження в систему фахової підготовки здобувачів із туризму в закладах вищої освіти.

Ключові слова: фахівець із туризму, іспанська мова, комунікативна компетенція з іноземної мови, методика навчання, модель навчання.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ ТУРИЗМУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	13
1.1 Теоретичні основи формування іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця з туризму як умови його ефективної професійної діяльності у міжнародному туристичному середовищі	13
1.2 Наукове обґрунтування змісту та структури іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму.....	23
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ ТУРИЗМУ (НА МАТЕРІАЛІ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ) В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	33
2.1 Вимоги та специфічні риси навчання іспанської мови здобувачів із туризму освітнього рівня бакалавр.....	33
2.2 Обґрунтування методики формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови)	36
2.3 Моделювання системи формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови.....	47
2.4 Рекомендації щодо впровадження моделі іншомовної підготовки фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти.....	54
ВИСНОВКИ.....	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62
ДОДАТКИ.....	77

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЗЄР – Загальноєвропейські рекомендації ;

ІКК – іншомовна комунікативна компетенція;

ІКТ – інформаційно-комунікативні технології;

ІМ – іноземна мова;

Ін. – інше;

НМК – навчально-методичний комплекс;

Р. – рік;

С. – сторінка

Ст. – століття;

CLIL – Content and Language Integrated Learning.

ВСТУП

Актуальність обраного дослідження зумовлена тим, що складний процес інтеграції українського суспільства в європейський туристичний простір, однією із стратегічних цілей якого є сталий розвиток туризму, заснований на принципах встановлення гармонійного балансу між екологічними, економічними, соціальними, культурними аспектами відповідно до глобальних 17 цілей сталого розвитку до 2030 (2015); кліматичної угоди (2015); стратегії водної рамкової директиви (2000) та ін., висуває нові вимоги до підготовки фахівців із туризму, конкурентноспроможних, обізнаних, творчих, здатних до праці в міжнародному середовищі поліфункціональної та динамічної туристичної галузі.

Слід підкреслити, що міжнародний туризм на сьогодні відіграє значну роль у взаємодії і взаємозбагачення культур, соціальної та політичної інтеграції, дипломатичної уніфікації та культурного співробітництва людей і держав. Велике значення у становленні й сталому розвитку світової туристичної вищої освіти мають рішення міжнародних конвенцій, декларацій та програм із питань освіти в межах ЮНЕСКО [Безкоровайна 2017, с. 145-146].

Розвиток системи професійної туристичної освіти для цілей туристичної галузі в ХХІ ст. набув атрибутів визначального вектору національної та всесвітньої економіки, а також великого соціокультурного феномену міжрегіонального та міжнародного співробітництва. Розвиток туризму актуалізує проблему фахової підготовки кадрів у системі професійної туристичної освіти [Зорин, Квартальнов, с. 3].

Кваліфікаційне середовище професійної туристичної освіти має тенденцію до розширення за ступенем диверсифікації туристичного продукту, появи різноманітних нових туристичних кваліфікацій. На відміну

від туризму кінця XIX ст., котрий був туризмом одиночок й тонкого прошарку професійно-кваліфікаційних кадрів, туристична галузь XXI ст. вимагає багаторівневої цілісної туристичної кваліфікаційної структури, а також безперервної системи професійної туристичної освіти [Зорін 2012, с. 3].

Варто наголосити, що за ступенем розвитку різноманітних векторів туристичної діяльності, а саме: індустрії туризму, гостинності, анімації, рекреації, курортів, спортивного туризму, екскурсій, екологічного туризму тощо, кваліфікаційна царина туризму розширяється внаслідок появи нових кваліфікаційних вимог та запитів на нові види праці, знань, умінь та навичок, зокрема й з іншомовної комунікації. Відбувається становлення нових напрямів туризму, що визначає оновлення системи фахової підготовки [Зорін 2012, с. 3].

Зазначене вище зумовлює необхідність модернізації системи професійної підготовки фахівців із туризму, спрямування освітнього процесу на ефективне формування іншомовної компетентності здобувачів, готовності до реалізації міжкультурної комунікації на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, полікультурності, поважання до різноманітності та мультикультурності, світосприйняття традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних питань у професійній діяльності, що передбачено положеннями Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 242 – Туризм [Стандарт 2018].

На основі теоретичного аналізу з проблеми дослідження встановлено, що різні площини міжкультурної комунікації висвітлено в наукових працях таких учених, як: Ф. Бацевич, К. Григорьева, Каніболоцька, О. Кучмій та ін. Часткові питання міжкультурної комунікації фахівців туристичної галузі розкрито в дослідженнях таких науковців, як: М. Галицька, Л. Гапоненко, В. Горлач, Н. Івасів, С. Кожушко, Р. Ключник, Л. Логутіна, Н. Рекун, І. Сокур та ін.

Водночас, не зважаючи на досить помітні результати наукових досліджень в зазначеній галузі, питання організації іншомовної підготовки фахівців із туризму, зокрема проблема формування готовності фахівців із туризму до спілкування іспанською, залишається наразі актуальною та необхідною для більш ретельного опрацювання.

З огляду на зазначене, тему дослідження обрано в такому формулюванні: «Організація іншомовної підготовки фахівців з туризму (на матеріалі іспанської мови)».

Об'єкт: іншомовна підготовка фахівців із туризму в закладах вищої освіти.

Предмет: дослідження організації іншомовної підготовки фахівців з туризму (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти.

Мета дослідження полягає в науковому обґрунтуванні теоретичних засад та розробленні моделі формування іншомовної комунікативної компетентності фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови).

Відповідно до визначеної мети встановлено завдання:

- 1) здійснити наукове обґрунтування теоретичних засад організації іншомовної підготовки фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови);
- 2) з'ясувати зміст та структуру іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму;
- 3) розробити та обґрунтувати методику формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів із туризму бакалаврського рівня;
- 4) визначити організаційно-педагогічні умови формування іншомовної комунікативної компетентності;
- 5) розробити модель формування комунікативної іншомовної компетентності здобувачів із туризму та надати рекомендації щодо її впровадження в систему фахової підготовки в закладах вищої освіти.

Матеріалом дослідження послуговували нормативно-правові положення, акти й закони різних рівнів щодо сталого розвитку туризму, професійної підготовки фахівців, організації освітнього процесу, іншомовної

компетентності фахівця з туризму, а також наукові праці фахівців, в яких розкрито деякі аспекти іншомовної комунікації, фахової підготовки спеціалістів із туризму, формування іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця з туризму.

У роботі використано комплекс таких загальнонаукових та сучасних **методів**, як:

1) *теоретичних*: аналізу, контент-аналізу, гіпотетико-дедуктивного, системного аналізу, узагальнення, моделювання, проєктування – задля з'ясування стану дослідження проблеми в науковій теорії та практиці, розроблення моделі; обґрунтування теоретичних засад методики формування іншомовної підготовки фахівців з туризму; обґрунтування організаційно-педагогічних умов ефективного формування іншомовної комунікативної компетентності фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови);

– *емпіричних*: анкетування; педагогічний експеримент;

– *математичної статистики* для обробки даних проведеного анкетування.

Наукова новизна роботи визначається тим, що вперше:

– *науково обґрунтовано*: теоретичні засади іншомовної підготовки фахівців із туризму та методику формування їх іншомовної комунікативної компетентності (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти; *визначено*: зміст та структуру (*мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний* компоненти) іншомовної комунікативної компетентності фахівців із туризму, модель та організаційно-педагогічні умови її ефективного формування, скеровано шляхи їх реалізації в системі фахової підготовки здобувачів досліджуваного напрямку;

– *уточнено*: поняття *іншомовна комунікативна компетентність майбутнього фахівця з туризму*, що розглядається як інтегральна якість особистості, котра синтезує комбінацію загальних знань, умінь, навичок іншомовного спілкування та їх прояв у професійній діяльності в міжнародному туристичному середовищі.

Практичне значення результатів роботи полягає в: *проектуванні* моделі формування іншомовної комунікативної компетентності (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти; відборі доцільних форм і методів реалізації моделі та визначенні організаційно-педагогічних умов; *розробці рекомендацій* щодо перспективних шляхів впровадження моделі та організаційно-педагогічних умов формування іншомовної комунікативної компетентності в систему фахової підготовки здобувачів із туризму в закладах вищої освіти.

Апробація результатів роботи. Результати дослідження висвітлено шляхом виступів на науково-практичних конференціях, за матеріалами яких надруковано тези; а також публікацій статей у наукових збірниках:

1. Безкоровайна Л., Венгерська Н., Короленко К., Голобородько Г. Європейські цінності в проєктній діяльності майбутніх фахівців із туризму в їх фаховій підготовці. *Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти*: мат. всеукр. науковопракт. конф. (Бердянськ, 26–27 лист.). Бердянськ: БДПУ. 2020. С. 223-224.

2. Безкоровайна Л., Косовщук А. Зарубіжний досвід управління та організації системи освітньої діяльності майбутніх фахівців туристичного напрямку. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія: Педагогіка*. 2020. 9(17). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/344>

3. Безкоровайна Л. В., Літвінова-Головань О.П. Особливості анімаційної спрямованості змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з туризму. *Особливості розвитку ринку туристичних послуг України під впливом COVID-19 та карантинних обмежень*: монографія. Кривий Ріг, 2021. С. 120-129. URL: <http://elibrary.donnuet.edu.ua/2254/> ISBN 978-966-385-363-5.

4. Bezkorovaina L., Makovetskaya N., Sydoruk A., Korolenko K., Naumchuk V. Professional training of future specialists in tourism and hotel and restaurant business in European countries. *ALRJournal*. 2021. 5(2).

P. 54-62 URL: <http://www.alrjournal.com/jvi.aspx?un=ALRJ-29053&volume=>
DOI: 10.14744/alrj.2020.29053 WOS.

5. Безкоровайна Л.В., Венгерська Н.С. Проектні методи навчання у підготовці магістрантів до впровадження європейських традицій сільського туризму в українській туристичній галузі. *Сучасні інформаційні технології в освіті і науці*: Всеукр. наук. інтернет-конф. (Умань, 26-27 бер.). Умань: Візаві, 2021. С. 84-87.

6. Безкоровайна Л., Каніболоцька О., Літвінова-Головань О. Розвиток іншомовної компетентності здобувачів освіти з туризму та готельно-ресторанної справи у їх фаховій підготовці для формування бізнес-етики в реальних умовах міжкультурної інфраструктури туризму. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Педагогіка*, 2021 (21). С. 37-42.

7. Косовщук А., Безкоровайна Л. Науково-дослідна робота у професійній підготовці майбутніх фахівців з туризму в закладах вищої освіти. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2021. Вип. №1. Бердянськ: БДПУ. С. 248-255.

8. Безкоровайна Л., Каніболоцька О., Літвінова-Головань О. Формування іншомовної компетентності майбутніх фахівців із туризму як умови їх успішної професійної діяльності на міжнародному туристичному ринку. *Міжн. н-п. конф. «Проблеми та перспективи впровадження європейського досвіду диверсифікації сільського туризму в Україні на засадах креативності та збалансованості»* (Запоріжжя, 15-16 вер.). Запоріжжя: ЗНУ, 2021. С. 27-31.

9. Безкоровайна Л.В. Методологія і організація наукових досліджень у туризмі та гостинності у професійній підготовці фахівців із туризму. *Всеукр. науково-практ. інтернет-конф. «Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти»* (Бердянськ, 25-26 лист.). Бердянськ: БДПУ, 2021. С. 16-19.

10. Череп А. В., Воронкова В. Г., Череп О.Г., Венгерська Н. С., Безкоровайна Л. В. Вплив креативних інноваційних технологій на сталий розвиток туристичної галузі в Європі після пандемії Covid-19. *Humanities studies: збірник наукових праць*. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2021. Випуск 8 (85). С. 134-146.

11. Безкоровайна Л.В., Пиптюк П.Ф., Наздравецька В.Р. Програмний туризм: організація рекреаційних послуг в умовах сталого розвитку інфраструктури туризму (питання проектування, диверсифікації, креативності, кластеризації). *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/760> DOI: 10.32782/2524-0072/2021-32-6

12. Венгерська Н. С., Безкоровайна Л. В., Воронкова В. Г. Корпоративне управління в індустрії туризму та гостинності: бізнес-етика, стратегія сталого розвитку. *Міжн. н-п. конф. «Формування сучасних концепцій менеджменту організацій та адміністрування в умовах цифровізації»* (Запоріжжя, 23-24 вер.). Запоріжжя: ЗНУ. 2021. С. 538-541.

13. Венгерська Н., Безкоровайна Л., Воронкова В., Череп О., Череп А. Развитие цифровых креативных технологий в сфере туризма в условиях пандемии COVID-19. *Vadyba, Verslas, Technologijos, Inovacijos: Tendencijos Ir Iššūkiai Konferencijos Straipsnių Rinkinys* (gegužės 20–21 d.d., Marijampolė, Lietuva). Marijampole University of Applied Sciences, Marijampole, Lithuania. 2021. P. 19-28.

14. Безкоровайна Л., Пиптюк П., Парій С. Організація рекреаційних послуг: проектування туристичного продукту в умовах глобалізації та цифровізації інфраструктури туризму. *Міжн. н-п. конф. «Формування сучасних концепцій менеджменту організацій та адміністрування в умовах цифровізації»* (Запоріжжя, 23-24 вер.). Запоріжжя: ЗНУ, 2021. С. 531-534.

Структура дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, додатків та списку використаної літератури.

У першому розділі досліджуються теоретичні основи формування

іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця з туризму як умови його ефективної професійної діяльності у міжнародному туристичному середовищі, здійснюється наукове обґрунтування змісту та структури іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму.

Зміст другого розділу присвячено з'ясуванню вимог та специфічних рис навчання іспанської мови здобувачів із туризму освітнього рівня бакалавр; науковому обґрунтуванню методики формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови); моделюванню системи формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови); наданню рекомендацій щодо впровадження моделі іншомовної підготовки фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти.

У висновках подано узагальнені результати роботи.

Додатки містять практичні матеріали для реалізації організаційно-педагогічних умов ефективності розробленої моделі формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) в практику закладів вищої освіти.

Загальна кількість сторінок – 112, кількість використаних джерел – 115.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ ТУРИЗМУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

1.1. Теоретичні основи формування іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця з туризму як умови його ефективної професійної діяльності у міжнародному туристичному середовищі

Нині роль туризму в загальному стані й тенденціях світової економіки, підвищенні рівня зайнятості, диверсифікації та інноваційності національної економіки, збереженні й розвиткові культурного потенціалу та екологічно безпечного навколишнього природного середовища, гармонізації відносин між країнами і людьми, реалізації зовнішньої політики держави, визнано й підтверджено нормативними документами на державному (Закон України «Про зайнятість населення» (2013), Стратегія розвитку туризму та курортів до 2026 року (2017), Концепція популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі (2018)) та регіональному (Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2027 (2019) рівнях.

Швидкий розвиток туризму, його поширювання, набуття ролі повноцілї засади для міжкультурного діалогу, суспільної інтеграції, миру, взаєморозуміння, сталого розвитку товариства, віднайшли власне віддзеркалення в проголошенні Генеральною Асамблеєю ООН 2017 р. – інтернаціональним роком сталого розвитку туризму, включення його до 17 цілей сталого розвитку на етапі до 2030 р.

Окреслене потребує розроблювання стратегій розвитку туризму, осібно, в Україні як учасниці роботи ООН. Отже, концептуальним підніжжям

професійної підготовки спеціалістів із туризму має бути відповідь всесвітній стратегії розросту туризму, побажанням освіти, вимогам туристичного ринку праці, спрямованість на розвиток індивідуальності професіонала зі світоглядним, креативним, полікультурним науковим мисленням, спроможного до підтримки сталого розросту туризму [Безкоровайна 2017, с. 193].

Необхідно акцентувати, що Європа віддавна сприймалася як один із центрів туризму, чому сприяли різні чинники, зокрема: високий рівень освоєння територій; високий ступінь життя населення країн Європи; розвинена мережа залізничного, повітряного, автомобільного, водного з'єднання і комунікацій; компактність та географічна близькість європейських країн одна до одної; значна порізанисть берегової лінії, наявність бухт, заток і внутрішніх морів; панівна щільність міського населення, велика кількість мегаполісів; концентрація природних, історичних, культурних і релігійних пам'яток на порівняно невеликій території; розмаїтий клімат; цінний досвід туристичної політики: саме в Європі в середині ХІХ ст. туризм стає галуззю економіки, перетворюючись поступово з елітного відпочинку на заняття для широких верств населення [Кожушко, Ключник 2021, с. 58].

З огляду на туристичну політику, слід зауважити, що визначною передумовою вдалого керування туристичною галуззю, є сформована ствердна репутація країни. Деякі країни набули цього іміджу відносно давно (Франція, Іспанія, Німеччина, Італія), деякі виготовлюють наразі (Литва, Естонія, Латвія, Румунія). Саме туристична привабність є одним із чинників, котрі розкривають характер туристичних хвиль та, відповідно, систему заходів туристичної політики, гідно вибудована система заходів, регульована державою, може вбезпечити дійовий розвиток туризму на довгострокових засадах [Кожушко, Ключник 2021, с. 58].

Слід підкреслити також, що Україна взагалі й Запорізький регіон зокрема мають великий потенціал для розвитку туризму в багатьох

напрямах: гастротуризм, екотуризм, медичний туризм, діловий туризм, науковий туризм, сільський туризм, морський туризм, культурний туризм, MICE (Meetings, Incentives, Conferences, Events) та ін.

Вплив туризму як потужного механізму забезпечення соціально-економічного піднесення країни та регіону можливий завдяки розвитку внутрішнього та в'їзного туризму, надання туристичної послуги відповідно до світових та європейських тенденцій із урахуванням національних та регіональних особливостей, що висуває нові вимоги до фахової підготовки майбутніх спеціалістів із туризму, рівня їх іншомовної компетентності, що підтверджено положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19 (2020)».

Окреслене вимагає зміни акцентів у процесі підготовки майбутніх фахівців із туризму шляхом забезпечення організації системи ефективного формування іншомовної комунікативної компетентності для конкурентоспроможної професійної праці в міжнародному туристичному співтоваристві.

Фахова туристична освіта як частина спільного вітчизняного й всесвітнього туристичного альянсу, що прудко розвивається й розходиться, обумовлює контури та рішення задач доброякісного забезпечення підготовки спеціалістів із туризму адекватно до побажань туристичної індустрії та освіти України й світу, розвідки теоретичних та методичних основ даної підготовки; актуалізує попит у новітніх методологічних підходах до будови ефективності ходу навчання означених професіоналів, обґрунтування ідеї фахової підготовки спеціалістів із туризму у закладах вищої освіти, що послуговує основою для формулювання світоглядів, положень і методів діяльності [Безкоровайна 2017, с. 192-193].

Як запевняє вчена В. Горлач, у сьогоднішньому всесвіті будь-яка держава, в котрій розвинена туристична практика, містить розгалуженість мережевої системи освітніх закладів, які виконують фахову підготовку майбутніх професіоналів царини сервісу [Горлач 2020, с. 60].

Важливими гаслами, що підтверджують вагомість та необхідність підвищення рівня міжкультурної компетентності майбутніх фахівців із туризму в процесі їх фахової підготовки в закладах вищої освіти, слугує Всесвітня доповідь ЮНЕСКО «Інвестування в культурне різноманіття та міжкультурний діалог», що являє собою всеосяжний глобальний звіт про культурне різноманіття та міжкультурний діалог, який має на меті акцентувати, що результатом культурного розмаїття є міжкультурний діалог, який передбачає необхідність вийти за межі зосередження на відмінностях, котрі можуть бути лише джерелом конфліктів, некомпетентності та непорозуміння [UNESCO 2009].

Теоретичним підґрунтям для розв'язання питання особливостей формування іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця з туризму в ході фахової підготовки в закладах вищої освіти слугують дослідження науковців, в яких зосереджено увагу на обговоренні таких проблем, як:

- концептуальні ідеї в неперервній професійній освіті (С. Сисоєва та ін.);
- теоретичні та методологічні засади розвитку психолого-педагогічної компетентності педагога закладу вищої освіти в межах магістратури (О. Гура та ін.);
- організація освітнього ходу в закладах туристичного напрямку (І. Зорін, В. Квартальнов та ін.);
- теоретичні та методичні основи підготовки спеціалістів для галузі туризму (В. Федорченко та ін.);
- теоретичні та практичні засади підготовки спеціалістів галузі туризму в розвинутих державах всесвіту (Л. Сакун та ін.);

- питання міжкультурної комунікації в процесі навчання іноземної мови у закладах вищої освіти (О. Каніболоцька та ін.);
- будова діалогічного взаємодіяння «студент-комп'ютер» на мовному занятті у нефілологічному закладі вищої освіти (Е. Гейченко, Ж. Рагіна та ін.);
- формування іншомовної компетенції у соціокультурному просторі діалогу (на засадах використання інформаційно-комунікаційних технологій) (І. Смольянникова та ін.);
- професійно орієнтоване навчання іноземної мови здобувачів нелінгвістичних професій (Д. Матухин та ін.);
- теоретичні та методичні основи підготовки майбутніх спеціалістів із комерційної практики до професіонального взаємодіяння (С. Кожушко та ін.);
- формування у здобувачів закладів вищої освіти галузі туризму готовності до іншомовного порозуміння (М. Галицька та ін.);
- формування умінь кроскультурного спілкування у майбутніх спеціалістів галузі сервісу (В. Горлач та ін.);
- фахова іншомовна підготовка майбутніх спеціалістів із туризмознавства як педагогічне питання (Н. Івасів та ін.) тощо.

Так, акцентуючи увагу на важливості оволодіння майбутніми фахівцями з туризму комунікативними знаннями з іноземної мови, В. Горлач підтверджує, що важливу роль відіграє кроскультурна комунікація як один із фундаментальних факторів встановлення консенсусу й настроювання взаємодіяння в полікультурному товаристві в умовах глобалізаційних і міграційних процесів, що відбуваються в світі. Окреслене стосується фахівців сфери обслуговування, оскільки у своїй діяльності вони мають забезпечувати комфортне існування людини сучасної цивілізації [Горлач 2020].

Й зокрема, як запевняє авторка, наведене висуває нові вимоги до підготовки фахівців туристичної галузі, в контексті чого нагальним постає питання визначення професійних умінь як складової компетентностей, котрими повинен оволодіти випускник даної сфери; трансформації інформаційних та технологічних складників забезпечення освітньої системи [Горлач 2020].

Тож, погоджуючись, підкреслимо важливість формування іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця з туризму як умови його продуктивної професійної діяльності у міжнародному туристичному середовищі.

Необхідно наголосити, що цінність професійної підготовки майбутніх фахівців із туризму до професійної діяльності відзначається такими функціями, як:

- соціальна функція, що зумовлює становлення та розріст туризму як соціально-економічної інфраструктури, міжнародного взаємовідношення й співпраці;
- культурологічна функція позначається на розвиткові гармонійної, полікультурної індивідуальності з цільним науковим світосприйняттям щодо всесвітнього, міжнародного призначення туризму в культурній співдружності людськості;
- особистісна функція, що позначається на інтелектуальному, психологічному, професіональному становленні та розвиткові майбутнього фахівця, становленні його національного усвідомлення;
- гуманітарна – розріст творчих здібностей людини, ерудиції, стремління до самовдосконалення, поширювання знань;
- дипломатична – усвідомлення спеціальності в туризмі як дієвого способу збереження миру й порозуміння міжнародного суспільства [Безкоровайна 2017, с. 28].

Як доводить М. Галицька, комунікація іноземним діалогом містить особисті атрибути, зумовлені тим, що фахівці туристичної галузі повинні

вміти не тільки-но продукувати у ході контактування психологічну комфортабельність, утверджувати міжособистісні та практичні комунікації, виправляти взаємозв'язки із співрозмовником, проте й також гарно осмислювати атрибути іномовної комунікації, ментальну своєрідність та положення мовленнєвого етикету виразника мови в міжнародному туристичному середовищі [Галицька 2007, с. 10].

Зауважимо, що в всесвітній професійній туристичній освіті спостерігаються ходи, цілеспрямовані на підняття її доброякісності завдяки інтеграції, диверсифікації та уніфікації.

Цей процес спричинений швидким зростом потреби товариства на новітні туристичні обслуговування. Внаслідок цього піднімаються побажання до добротної, ґрунтовно збалансованої підготовки конкурентоспроможних спеціалістів для туристичної галузі, які володіють системою професійно цінних знань, умінь, навичок та індивідуальних атрибутів адекватно до теперішніх вимог всесвітнього товариства.

Отже, гармонізація підготовки професіоналів туристичної індустрії є однією з першочергових цілей всесвітніх держав [Безкоровайна 2017, с. 145-146].

Здійснюючи порівняльний аналіз дидактичних систем підготовки фахівців сфери туризму у розвинутих країнах світу й з'ясовуючи освітню політику Ради Європи у сфері іноземних мов, зокрема іспанської, вчена Л. Сакурн запевняє, що навчальні установи туристичного напрямку повинно посилювати більш-менш шляхом освіти, пов'язаної з діловими навичками (практичними) [Сакурн 2004].

Варто підкреслити, що постійні технологічні зміни впливатимуть на узвичаєні методи освіти, подібні дистанційному навчанню, діалоговому навчанню тощо.

Високоткласний спеціаліст у галузі туризму в умовах сучасного розвитку світової спільноти є творчою особистістю з високим рівнем професійної компетентності, високоморальними характеристиками, що

володіє знаннями та вміннями, які дозволять йому виконувати свої обов'язки на підприємствах цієї галузі та сприяти її конкурентоспроможності.

За переконанням ученої, однією з основних характеристик професійної підготовки фахівців галузі туризму є підготовка з іноземної мови.

Теорія та практика сучасної освіти мають бути перетворені: професійна іномовна компетентність стає найважливішою якістю спеціаліста царини туризму [Сакун 2004].

Тож, ми погоджуємося з думкою пані вченої Л. Сакун, що саме іномовна компетентність є найважливішою для випускника спеціальності туризм як запоруки його конкурентоспроможності, гарантованого майбутнього працевлаштування та ефективної співпраці з партнерами та клієнтами міжнародного туристичного ринку.

За переконанням ученого О. Зоріна, основним дидактичним принципом у професійній туристичній освіті виокремлюють освоєння: досвіду ефективної практичної діяльності; пізнавального досвіду (методів та результатів розуміння туристських кваліфікацій, спеціалізацій та спеціальностей); досвіду корпоративної туристської взаємодії в процесі розвитку цілей туризму; морально-етичного досвіду туристської діяльності, що відображений у культурно-історичній спадщині та національній самобутності; духовно-культурного досвіду [Зорін 2012, с. 14].

Як підкреслює вчена О. Каніболоцька, необхідність модернізації іномовної підготовки фахівців можна розглядати також в площині вимог щодо спілкування однією офіційною мовою Європейського Співтовариства, що перед дидактикою іноземної мови встановлюють нові завдання [Каніболоцька 2011, с. 175].

Окреслені задачі викликано новітнім, більше широким переконанням комунікативної компетенції майбутніх фахівців: закономірністю знаходити нові методи, варіантні рішення, вчити здобувачів освіти пристосуванню в мінливому середовищі, надати їм набір універсально застосовних основних компетенцій, котрі були б не лише результатом навчання, а й стали б

основою нового їх розвитку, пов'язаного з очікуваною багатомовністю і мультикультурністю наступних громадян Європейських країн [Каніболоцька 2011, с. 175].

Підтвердженням зазначеного вище слугує державна політика України в галузі вищої освіти, цілеспрямована на міжнародну інтеграцію у Європейській простір за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи [ЗУПВО 2017].

Наведене вище употужнює актуальність, важливість і доцільність дослідження питань особливостей організації іншомовної підготовки фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови).

Серед нормативних документів України, що встановлюють вимоги до оновлення змісту навчання, відбору доцільних форм, методів, прийомів та організаційно-педагогічних умов ефективного формування іншомовної компетентності майбутніх фахівців із туризму, в межах нашого дослідження доцільно відзначити такий документ, як Стандарт вищої освіти України зі спеціальності 242 – Туризм [СВОУ 2018], згідно з положеннями якого необхідним має бути сформованість у майбутніх фахівців із туризму (бакалаврського рівня):

поміж загальних компетентностей:

- К 11 – здатність спілкуватися іноземною мовою;
- К 12 – навички міжособистісної взаємодії;

між спеціальних компетентностей:

- К 27 – здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації;
- К 28 – здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці [СВОУ 2018].

Отже, з огляду на нормативно-законодавчу основу та результати опрацювання наукових праць, нами підтверджено, що формування у майбутніх фахівців із туризму іншомовної комунікативної компетентності (на прикладі іспанської мови) для ефективної професійної праці у міжнародному туристичному середовищі та відповідна модернізація освітнього процесу їх підготовки, є актуальними і важливими питаннями на сьогодні.

Встановлено, що серед знань, умінь, навичок і здатностей, якими має оволодіти майбутній фахівець із туризму по закінченню професійної підготовки в закладі вищої освіти, є такі, як:

- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність до співпраці з діловими партнерами й клієнтами;
- уміння забезпечувати з діловими партнерами й клієнтами ефективні комунікації;
- здатність працювати у міжнародному середовищі через позитивне ставлення до несхожості інших культур, поважання різноманітності та мультикультурності;
- розуміння місцевих і професійних традицій інших країн;
- розпізнавання міжкультурних питань у професійній туристичній практиці.

Зазначене вище зумовлює необхідність висвітлення питань теоретичних основ формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови), наукового обґрунтування її змісту та структури.

1.3 Наукове обґрунтування змісту та структури іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму

Відповідно до завдань нашого дослідження доцільним вбачається опрацювання теоретичних засад формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) для з'ясування її змісту та структури. Тож, схарактеризуємо нормативно-законодавче та теоретико-методологічне підґрунтя цього процесу.

Згідно з положеннями Закону України «Про освіту», освітній процес є системою науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей [ЗУПО 2017].

Спираючись на положення нормативних документів, підкреслимо, що поняття компетентність визначається:

- здатністю особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, що формується на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, засобів мислення, поглядів, цінностей та інших індивідуальних властивостей [ЗУПВО 2014];

- динамічною комбінацією знань, умінь, навичок, засобів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, проводити професійну та/або наступну навчальну роботу [ЗУПО 2017].

Відповідно до концепції Я. Коменського, освіта оперує такими основними елементами, як: знання, вміння, навички. Професійна галузь оперує компетенціями, адже саме майбутня спеціальність зумовлює необхідні компетентності або компетенції, котрими має володіти майбутній фахівець для здійснення фахових задач. Мотиви ж, установки, знання, вміння, навички та якості є складниками структури компетентності особистості фахівця [Безкоровайна 2017].

Встановлено, що науковець Дж. Равен виокремлює три різновиди компетентностей: когнітивні, афективні та вольові, що містять прикмети самостійності, взаємовідношення й взаємозамінності, та аналізуються як інтегральна прикмета індивідуальності. Імпонує впевненість в ідеї ученого, що компетентність виявляється й розгортається тільки в умовах привабливої для особи діяльності, що надало перспективу схарактеризувати поміж її складників мотивовані здатності [Безкоровайна 2017].

На підніжжі теоретичного обговорення сформульовано, що певні дослідники (В. Адольф, С. Трішина, А. Хуторський та ін.), пов'язують компетентність майбутнього спеціаліста до роботи в різних професійних ситуаціях із його бажанням до реалізації майбутньої фахової діяльності; розглядають компетентність як спільну готовність спеціаліста до встановлення взаємозв'язків серед науковими знаннями та вибором прийому рішення фахового питання [Безкоровайна 2017].

Підніжжям для формулювання концептуальних основ системи професійної підготовки фахівців із туризму служать:

- суспільне замовлення, що витребувано нормативно-правовим підніжжям країни, вимогами роботодавців туристичної індустрії, особистими побажаннями здобувачів;

- вітчизняна та зарубіжна теоретична і прикладна практика підготовки спеціалістів туристичного напрямку;

- формулювання в класифікаторі кваліфікацій таких спеціальностей, як: молодший науковий співробітник (туризмологія, екскурсознавство), науковий співробітник (туризмологія, екскурсознавство), науковий співробітник-консультант (туризмологія, екскурсознавство) та туризмознавець;

- побажання до підняття ефективності та доброякісності фахової підготовки професіоналів туристичного курсу адекватно до всесвітньої економічної, освітньої, наукової, туристичної інтеграції; освітньої практики та тенденцій, орієнтованих на практико орієнтовний сенс навчання, науково-

дослідну роботу студентів, запровадження новітніх педагогічних технологій, заснованих на нових інноваційних, інформаційно-комунікаційних засадах [Безкоровайна 2017, с. 193-194].

Слушним вбачається думка вченої Н. Степанець щодо професійних компетенцій майбутнього фахівця з туризму, до яких учена відносить:

- теоретико-технологічні (присутність системи професійних знань, здатність до: інтеграції знань у новітніх ситуаціях, ефективних вирішень традиційних і нетрадиційних задач, осібногo отримування інформації, безперервного підвищення освітнього рівня);
- виробничо-технологічна (здібність планувати технологічні процеси, користуватися досвідом інших, володіти інформаційними технологіями);
- соціально-комунікативна (бажання взаєморозуміння та взаємодії у комунікаціях та взаєминах, спроможність до обговорення та прийняття спільних рішень, відповідального ставлення до їх реалізації, уникання конфліктів, толерантного їх розв'язування) [Безкоровайна 2017].

Варто акцентувати, що важливу функцію здобувача з туризму в його майбутній фаховій діяльності відіграє саме професіональний ступінь комунікативності (що сягає близько 80 % робочого часу), й також адекватно до експертних оцінок керівників туристичних компаній, брак комунікативних умінь спеціалістів спричинює істотні зниження ефективності діяльності туристичного підприємства [Безкоровайна 2017, с. 90].

Професіональна робота фахівця галузі сервісу проходить у неодмінному взаємодіянні з клієнтами туристичних послуг, а тому один із першорядних критеріїв його професіоналізму полягає саме у майстерності спілкуватися, налаштовувати порозуміння із покупцями туристичних послуг, та з колом колег, усувати виникнення конфліктів та владати стратегіями щодо їх уникнення [Горлач 2020, с. 38].

Комунікація іноземною мовою має свої особливості, зумовлені тим, що фахівці зобов'язані вміти не тільки продукувати у ході комунікації

психологічний комфорт, установлювати міжособистісні та ділові контакти, коригувати взаємозв'язки із співбесідником, але й добре осмислювати прикмети іншомовного контактування, ментальну своєрідність та норми мовленнєвого етикету представника мови [Галицька 2007, с. 10].

На основі теоретичного аналізу з'ясовано, що готовність до спілкування розглядається науковцями як: системоутворювальна установка до комунікативної діяльності з позитивним результатом (Т. Гершкович); цілеспрямованість здобувачів до сприйняття інформації з професійної комунікації, що розкривається у здатності до оволодіння лексико-граматичними навичками, уміннях декодувати сутність почутого, бажанні здійснювати особистісну професійну взаємодію, здатності встановлювати, розвивати, підтримувати цю взаємодію (І. Гуменна); усвідомлення ролі спілкування як значущого фактору успішної професійної діяльності; присутність стійкої потреби у спілкуванні, що забезпечує мотивацію й ціннісне ставлення до професійного спілкування; систему знань з теорії, стратегії, тактики спілкування; володіння технікою комунікації (Н. Кондратова); індивідуальний самопочуття людини, котра мислить себе спроможною й підготовленою до здійснення певної професійної роботи та бажає її реалізувати (О. Коробкова); функціональне самопочуття людини, що розкриває вибіркочу, прогнозовану комунікативну активність на стадії фахової підготовки; набір форм, методів і засобів навчання, що забезпечують розвиток особистості, означений готовністю до комунікативної взаємодії в професійній діяльності (С. Поплавська); характерологічне психічне становище суб'єкта, присутність у нього структури виразної дії, певних здатностей і неодмінного усвідомлення щодо його здійснення (В. Сластьонін) [Рагіна 2017, с. 6].

Зазначене наголошує, що в умовах організації процесу навчання іноземних мов у закладах вищої освіти, постає питання про необхідність пошуку шляхів формування у здобувачів практичних навичок міжкультурної комунікації. Одним із ефективних способів реалізації цього завдання

вбачається цілеспрямоване вивчення різноманітних епізодів із практики невдач у царині міжкультурної комунікації. Відомо, що комунікативною невдачею є повне або часткове нерозуміння висловлювання партнером комунікації. Комунікативні невдачі характеризуються недосягненням комунікативної мети та проблемою спілкування. Першорядною основою непорозуміння у міжкультурній комунікації є відмінність національної свідомості учасників спілкування [Каніболоцька 2021].

Опрацьовуючи перспективи професійної орієнтації у практичній діяльності навчання іноземних мов, Н. Івасів акцентує, що останнім часом у діяльності з викладання іноземних мов у вищій школі відзначається посилення тенденції до навчання професійно-орієнтованого аспекту іншомовного спілкування. Ретроспективний розгляд досягнень педагогічної теорії та практики, за переконанням автора, показує, що положення професіоналізації має помітні можливості підняття ефективності навчання іноземної мови [Івасів 2017, с. 22].

Професійно орієнтоване навчання іноземної мови аналізується Н. Івасів як навчання, котре у фокусі уваги розташовує попити здобувачів у опрацьовуванні іноземних мов із урахуванням атрибутів прийдешньої спеціальності, професії. Подібне навчання передбачає фахове спрямування не лише змісту навчальних матеріалів, а й також практичної роботи, включаючи формування фахових досвідів. Іншомовна професіональна підготовка ще на стадії навчання уможлиблює підвищення рівня підготовки з фахових дисциплін через вивчення закордонного досвіду та практик в туристичній сфері [Івасів 2017, с. 23].

Отже, погоджуючись із міркуваннями ученої, підкреслимо, що іншомовна професійна підготовка майбутніх фахівців із туризму є не лише її заключною ціллю, а й також виступає дієвим інструментом цієї фахової підготовки.

Згідно з основоположним дидактичним принципом у фаховій туристичній освіті, доречно звернути увагу на міркування вченого О. Зоріна, котрий висловлює думку, що це положення полягає у такому опануванні досвідом, як:

- результативна практична функція;
  - пізнавальний (методи й результати оволодіння туристичними фахами, спеціалізаціями та професіями);
  - корпоративна туристична взаємодія в ході розросту мети туризму;
  - морально-етичний досвід туристичної практики, що помічається на культурно-історичному нащадкові та самотності;
  - духовно-культурна практика з туризму
- [Безкоровайна 2017, с. 203-204].

Варто підкреслити, що згідно з Концепцією вивчення іноземних мов у Запорізькому національному університеті навчання іноземній мові майбутніх фахівців розглядається крізь призму їх подальшої професійної діяльності та передбачає інтегрованість навчання [КВІМЗНУ 2017, с. 4].

Спираючись на дослідження Н. Івасів щодо професійно-орієнтованої іншомовної підготовки майбутніх фахівців із туризму, зазначимо, що така підготовка цілеспрямована на:

- взаємодіяння викладачів і здобувачів у ході навчання іноземної мови, що є основою інтенсивного саморозвитку здобувачів;
- інтеграційний процес опанування професійно-орієнтованою іноземною мовою з розростом особистісних рис здобувачів, знанням культури країни представників мови, що вивчається, набуттям особливих навичок, котрі базуються на фахових і лінгвістичних знаннях;
- мотивування навчання здобувачів;
- індивідуальний підхід до іншомовної підготовки здобувачів;
- запровадження в процес навчання інформаційно-комунікаційних технологій;

- використання міжпредметних взаємозв'язків, оригінальних матеріалів та моделювання комунікативних станів, приближених до справжніх;

- орієнтацію навчального процесу на ініціативну самостійну діяльність, що формує автономію здобувачів, продукує умови для їх самовиразу та саморозвитку [Івасів 2017, с. 23].

Враховуючи завдання дослідження, доцільним вбачається опрацювання наукових робіт щодо з'ясування компонентної структури іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця з туризму. Встановлено, що різні аспекти цього питання розкрито в працях науковців у різних аспектах.

Так, В. Горлач визначає вміння кроскультурного спілкування професіоналів сфери обслуговування як систему, що містить певні три складники, котрі корелюють із певним компонентом побудови комунікаційного ходу:

- *перший* – уміння, що забезпечують кроскультурне контактування та реалізують інформаційно-комунікаційну роль у ході кроскультурного спілкування (відповідно до інформативної складової комунікаційного ходу); вбачає: вміння ідентифікувати й розглядати явища культурних розбіжностей; відповідно розтлумачити усну, невербальну та паравербальну інформацію; користуватися іноземною мовою для продуктивної кроскультурної комунікації;

- *другим блоком* визначено вміння, котрі забезпечують кроскультурну функцію здобувачів, реалізують регулятивну діяльність (інтерактивна складова комунікації) й включають: уміння: відрізнити поведінкові й психологічні атрибути, зумовлені приналежністю до певної культури; користуватися у відповідних ситуаціях міжкультурного спілкування прийомами, манерами й стратегіями поведіння щодо встановлення порозуміння, врегулювання конфліктів, досягнення консенсусу;

- *третій структурний елемент* – передбачає соціально-перцептивні вміння (перцептивний складник ходу комунікації), що вбезпечують встановлення дійового міжособистісного контактування в кроскультурному порозумінні, а саме: вміння толерантно ставитись до носіїв інших культурних спільностей; використовувати децентрацію в ході кроскультурного спілкування; розгадувати почуття, емоції, переживання особи, що репрезентує інакшу культуру, й підтримувати її; використовувати рефлексивні здатності для коригування особистої комунікативної позиції в кроскультурному контексті [Горлач 2020, с. 42].

Водночас учена М. Галицька виокремлює такі складники готовності майбутніх професіоналів туристичної галузі до іномовного спілкування, як:

- комунікативно-мотиваційний складник, що віддзеркалює формування ствердого мотивування здобувача щодо іномовного порозуміння;

- змістовий – володіння здобувачами сутністю іншомовної комунікації;

- процесуальний – формування потрібних умінь і навичок щодо адекватної мовленнєвої позиції у належних мовленнєво-комунікативних обставинах;

- самооцінний – незалежна й виважена оцінка особистої комунікативної позиції в ході комунікації та комунікативних спроможностей співбесідника [Галицька 2007, с. 11].

Тож, на основі теоретичного аналізу [Івасів 2017] встановлено, що одним із ефективних способів формування іншомовної комунікативної компетентності є професійно-орієнтоване навчання, котре зосереджує увагу на попити здобувачів в оволодінні іноземною мовою та враховує специфіку їх майбутньої професійної діяльності.

Підтримуючи думку ученої Н. Івасів, зазначимо, що формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму містить такі складники, як:

- психологічний складник, що вбачає сформованість у здобувача певного ступеня мотивування для усвідомлення вагомості та цінності оволодіння іншомовною комунікацією для постійного фахового самовдосконалення;

- методичний, котрий обіймає певний ступінь організації процесу іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (зокрема, іншомовної комунікативної, міжкультурної, професійної, соціальної) та уможлиблює здійснення комунікації на достатньому професійному рівні;

- дидактичний, що передбачає організаційно-методичне забезпечення формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму [Івасів 2017].

Зважаючи на положення нормативно-законодавчих засади формулювання поняття компетентність, із урахуванням проаналізованих наукових підходів щодо визначення компетентності фахівця різного напрямку, в нашому дослідженні поняття *іншомовна комунікативна компетентність майбутнього фахівця з туризму* розглядається як інтегральна якість особистості, що синтезує комбінацію загальних знань, умінь, навичок іншомовного спілкування та їх прояв у професійній діяльності в міжнародному туристичному середовищі.

Враховуючи результати теоретичного опрацювання наукових робіт, в дослідженні виокремлено структуру *іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця з туризму*, яку складають *компоненти*, що віддзеркалюють інтеграційний процес психологічного, теоретичного, інтелектуального та процесуального аспектів готовності людини до діяльності, а саме:

- *мотиваційний*: відображає наявність потреби в іншомовній комунікації;

- *когнітивний*: відображає наявність знань із іншомовної комунікації;

- *діяльнісний*: наявність необхідних умінь і навичок іншомовного спілкування в професійному середовищі;
- *рефлексивний*: наявність рефлексії, усвідомлення необхідності володіння уміннями іншомовного спілкування для ефективної професійної діяльності в міжнародному середовищі.

Таким чином, на основі нормативно-законодавчого та наукового базису, в дослідженні поняття *іншомовна комунікативна компетентність майбутнього фахівця з туризму* розглядається як інтегральна якість особистості, що синтезує комбінацію загальних знань, умінь, навичок іншомовного спілкування та їх прояв у професійній діяльності в міжнародному туристичному середовищі.

Визначено, що структуру *іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця з туризму* складають компоненти: *мотиваційний; когнітивний; діяльнісний та рефлексивний*, які відображують інтеграційний хід психологічного, теоретичного, інтелектуального та процесуального площин готовності людини до діяльності.

Отже, окреслене вище надає підстави для розроблення методики формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови).

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ ТУРИЗМУ (НА МАТЕРІАЛІ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ) В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1 Вимоги та специфічні риси навчання іспанської мови здобувачів із туризму освітнього рівня бакалавр

Доцільність розроблення та впровадження в освітній процес підготовки майбутніх фахівців із туризму методики формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) зумовлена вимогами, що відображені в положеннях: Указу «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 р.», котрий пропагандує необхідність створення та реалізації багатоманітних освітніх моделей як стратегічного напрямку державної політики в галузі освіти.

Також підтвердженням необхідності впровадження в освітній процес підготовки майбутніх фахівців із туризму методики формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів із туризму (на матеріалі іспанської мови) слугує Концепція вивчення іноземних мов у Запорізькому національному університеті, в якій зазначено, що одним із важливих завдань вивчення іноземної мови здобувачами немовних спеціальностей є формування вмінь та навичок вільного вираження думок і почуттів у всіх видах мовленнєвої практики: аудіюванні, читанні, говорінні, письмі й у різних сферах спілкування: особистісній, публічній, освітній, оволодіння культурою мовлення, тобто формування комунікативної компетентності особистості, враховуючи компетентнісний підхід, завдяки якому увага

акцентується на результатах спроможності людини діяти в різних проблемних ситуаціях [КВІМЗНУ 2017, с. 4].

Доцільно зауважити, що на основі порівняльного аналізу практики фахової підготовки спеціалістів галузі туристичної послуги в українській та зарубіжній системі освіти надав можливість ученій В. Горлач спостерегти, що навчальні програми зарубіжних установ вважають формування умінь кроскультурного спілкування в ході фахової освіти обов'язковим та вдбачають більше системну, відносно до українських закладів, політику розвитку даних умінь, що позначається на наявності у академічних програмах належних курсів, неодмінну практику у міжкультурній царині [Горлач 2020, с. 80].

Організація іншомовної професійної підготовки передбачає створення певних умов, що забезпечують ефективність реалізації впроваджувальної методики формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму. Як підтверджує теоретичний аналіз, організаційно-педагогічні умови є цілеспрямованою відібраною сукупністю перспектив змісту, форм і методів, котрі сприяють ефективному досягненню мети педагогічного процесу [Горлач 2020, с. 107].

З метою визначення організаційно-педагогічних умов, що забезпечують ефективність формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму, з'ясовано різні наукові підходи до цього процесу.

Так, М. Галицька в навчальному процесі формування у здобувачів із туризму в закладах вищої освіти готовності до іншомовного спілкування виокремлює такі педагогічні умови, як:

- особистий підхід до здобувачів;
- проблемний і творчий зміст задач із іноземної мови;
- використання новітніх інноваційних технологій навчання;
- діалогізація ходу навчання;
- моделювання фахових комунікативних станів

[Галицька 2007, с. 13-14].

Водночас до організаційно-педагогічних умов, котрі вбезпечують ефективність формування вмінь кроскультурного спілкування у майбутніх фахівців галузі обслуговування, вчена В. Горлач відносить:

- забезпечення кроскультурного складника змісту професійної підготовки;
- здійснення квазіпрофесійної кроскультурної практики майбутніх професіоналів царини обслуговування методами інноваційних педагогічних технологій;
- упровадження іншомовної підготовки на підніжжі предметно мовної інтегрованої системи освіти;
- будова навчальної професійно й комунікативно спрямованої практики в міжкультурному оточенні через методи кейс-технології й технології портфоліо [Горлач 2020].

Отже, підсумовуючи все вище зазначене, підкреслимо, що під час навчання іспанської мови здобувачів із туризму освітнього рівня бакалавр, слід зважати на вимоги, що відображені в положеннях Указу «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 р.», котрий пропонує закономірність побудови та реалізації різноманітних освітніх моделей як стратегічного напрямку державної політики в галузі освіти.

На основі теоретичного аналізу встановлено, що організаційно-педагогічні умови ефективної іншомовної професійної підготовки, мають враховувати специфічні риси професійної діяльності майбутніх фахівців із туризму і містити такі елементи, як: індивідуальний підхід до здобувачів; проблемний і творчий характер завдань із іноземної мови; використання сучасних інноваційних технологій навчання; діалогізацію ходу навчання; моделювання професійних комунікативних ситуацій.

2.2 Обґрунтування методики формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови)

Згідно з науковим підґрунтям процес організації формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) аналізується як система послідовних педагогічних дій на мотиваційну, змістову та діяльнісну царини здобувача, що забезпечують цілісний підхід до формування компетентності іншомовної комунікації.

Підкреслимо, що технологія навчання є основним процесуальним складником методичної системи.

Зазначимо, що методика (від грец. *methodike*) є: сукупністю методів практичного виконання чогось; ученням про методи викладання певної науки [Левін 2010].

Технологія ґрунтується на закономірностях навчального процесу як результату наукового пізнання процесу освіти людини. Методика спирається на емпіричний досвід, майстерність педагога. Методика є схожою з артистизмом, мистецтвом.

Обґрунтовуючи поняття технологія зазначимо, що як підтверджує теоретичний аналіз, воно з'явилося у зв'язку з технічним прогресом і означає сукупність знань про прийоми й способи обробки матеріалу.

З філософської точки зору технологія розуміється як засіб досягнення конкретної мети, як процес перетворення кожної діяльності. Технологічність тлумачиться як структурний порядок, раціональна злагодженість будь-якого процесу соціальної практики на відмінність від неорганізованих природних процесів. Нині поняття технологія використовують не лише в технічному розумінні [Галицька 2015, с. 24].

Водночас, як підтверджує теоретичний аналіз, поняття педагогічна технологія є системою доцільних засобів досягнення визначеної педагогічної мети, що виявляється у науковій організації навчально-виховного процесу й характеризує доцільні й продуктивні прийоми досягнення завершальних цілей [Галицька 2015, с. 27].

Підкреслимо, що педагогічна технологія зобов'язана відповідати головним правилам: системності, концептуальності, науковості, структурованості, керованості, відтворюваності, запланованій ефективності, алгоритму, оптимальності витрат, можливості інтеграції в новітні умови [Галицька 2015, с. 28].

Педагогічна технологія є теоретичним підніжжям технологічного процесу формування у здобувачів компетентності іншомовного спілкування, у котрому викладач як учасник комунікативного процесу уможливорює активізацію діяльності всіх учасників навчального процесу та посилення творчого й гуманістичного підходу до комунікації [Галицька 2015, с. 28].

Отже, з огляду на наведене, в нашому дослідженні організацію формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) ми розглядаємо як методичну систему.

В руслі зазначеного, посилаючись на позицію науковця Е. Юдіна щодо побудови методологічного знання, схарактеризовано, що сутність методології професійної підготовки майбутніх спеціалістів з туризму в закладах вищої освіти акумулюють такі *щаблі*, як: *філософський*, *загальнонауковий*, *конкретно-науковий*, *технологічний*, що обумовлюють буття та дієвість будь-якого, аналізуються в порядку професійної підготовки спеціалістів з туризму в взаємозалежності й взаємозв'язку [Безкоровайна 2017, с. 197].

Зауважимо, що саме *конкретно-науковий щабель* відзначається конкретно-науковою методологією, що містить сукупність особливих принципів і методів, раціональних для використання саме у професійній

підготовці фахівців з туризму.

Обґрунтування сутності цього ступеня зумовлено положеннями, висловленими в Гаазькій декларації з міжнародного туризму:

1. Доброякісність туризму як міжособистісної практики залежить від добротності обслуговувань, тому освіта і навчання спеціалістів в галузі туризму та підготовка новітніх персон, які освоюють цю спеціальність, є дуже цінними для туристичної царини та розросту туризму.

2. У зв'язку із цим, має бути застосовано дійові заходи щодо:

- підготовки окремих особистостей для мандрівок і туризму, зокрема напрямом введення туризму в навчальні програми освітніх установ;

- підняття авторитету туристичних спеціальностей та заохочення в юнацтва до відбору професії в туристичній галузі;

- виготовлення сіті навчальних установ, спроможних надавати не лише навчання, а й освіту в галузі туризму на підніжжі стандартизованої на міжнародному ступені навчальної програми, котра також полегшила б обоюдне визнання дипломів та обмін персоналом;

- підтримка, адекватно рекомендаціям ЮНЕСКО, навчанню педагогів, неодмінному ходу освіти й проведенню курсів підняття кваліфікації для усього туристичного персоналу та педагогів;

- визнання визначного призначення способів загальнодоступного інформаційного повідомлення в розвиткові туризму [Безкоровайна 2017, с. 202-203].

Відповідно до завдань нашого дослідження, з метою підтвердження висунутої гіпотези, що завдяки розробленій методиці формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови), цей процес набуває ефективності; для з'ясування особливостей та можливостей її впровадження в освітній процес фахової підготовки здобувачів досліджуваного напряму, було проведено опитування за авторськими анкетами (Додаток А).

Організація дослідження проводилася відповідно до науково-методологічних основ та вимог щодо здійснення педагогічного експерименту (Т. Кристопчук, І. Подласий, О. Пшенична, С. Сисоєва та ін.).

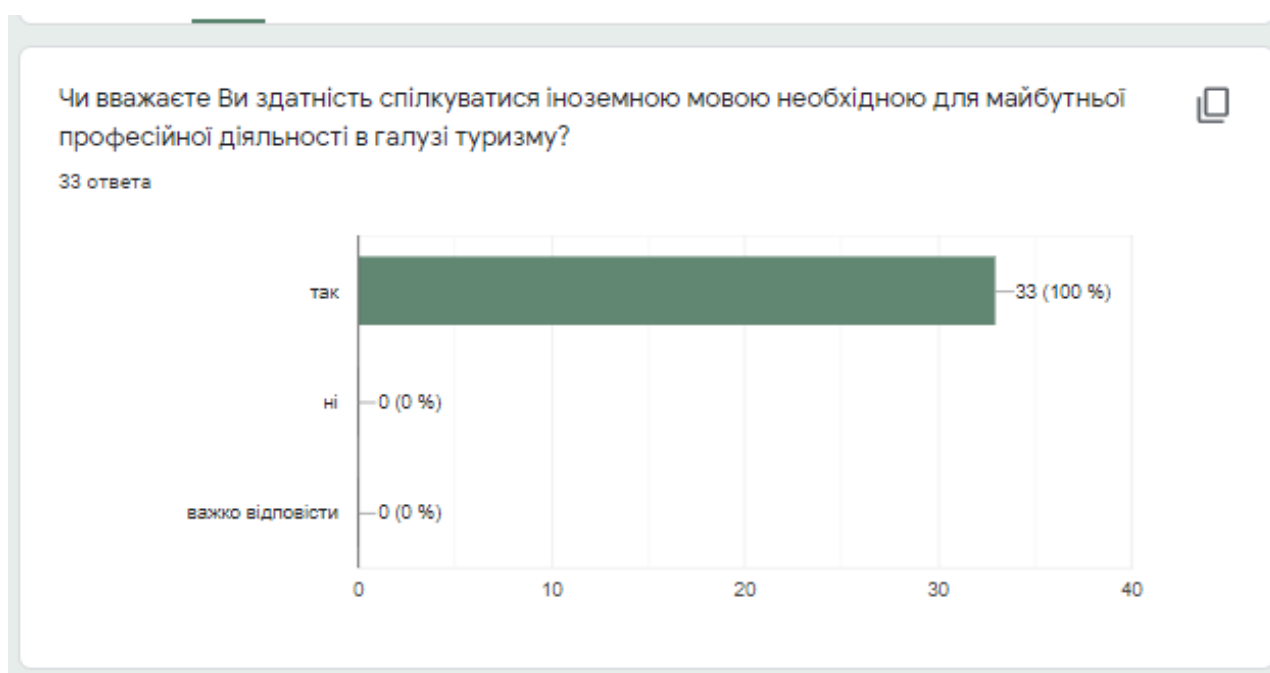
Мета опитування полягала у з'ясуванні ставлення майбутніх фахівців із туризму до формування іншомовної комунікативної компетентності під час їх фахової підготовки в закладі вищої освіти.

В проведеному анкетуванні взяли участь здобувачі вищої освіти спеціальності туризм першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів освіти Запорізького національного університету.

Результати проведеного анкетування надали можливість встановити, що серед респондентів вважають здатність спілкуватися іноземною мовою необхідною для своєї майбутньої професійної діяльності в галузі туризму: 100% здобувачів (*Рисунок 2.1*).

Рисунок 2.1

*Результати анкетування майбутніх фахівців із туризму
щодо ставлення до формування
іншомовної комунікативної компетентності*

Водночас, як підтверджують результати анкетування, серед опитуваних здобувачів із туризму були переконані, що набуття навичок міжособистісної взаємодії допоможе ефективній майбутній праці в міжнародному туристичному середовищі: 100% респондентів (Рисунок 2.2).

Рисунок 2.2
Результати анкетування майбутніх фахівців із туризму
щодо ставлення до формування
іношомовної комунікативної компетентності

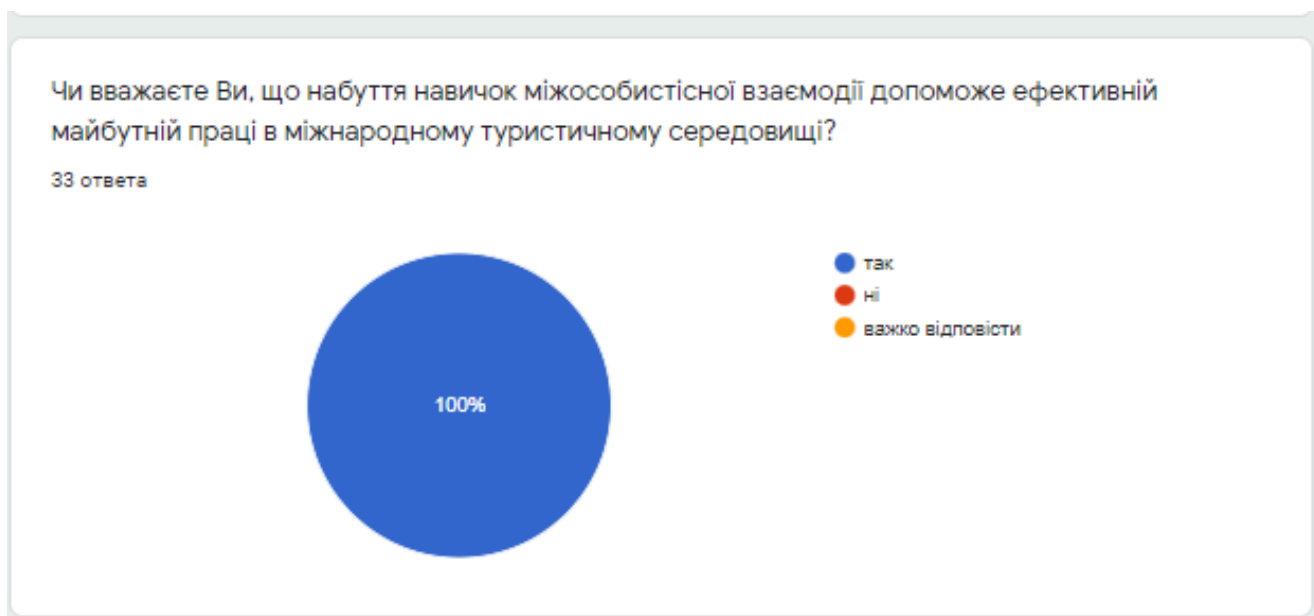
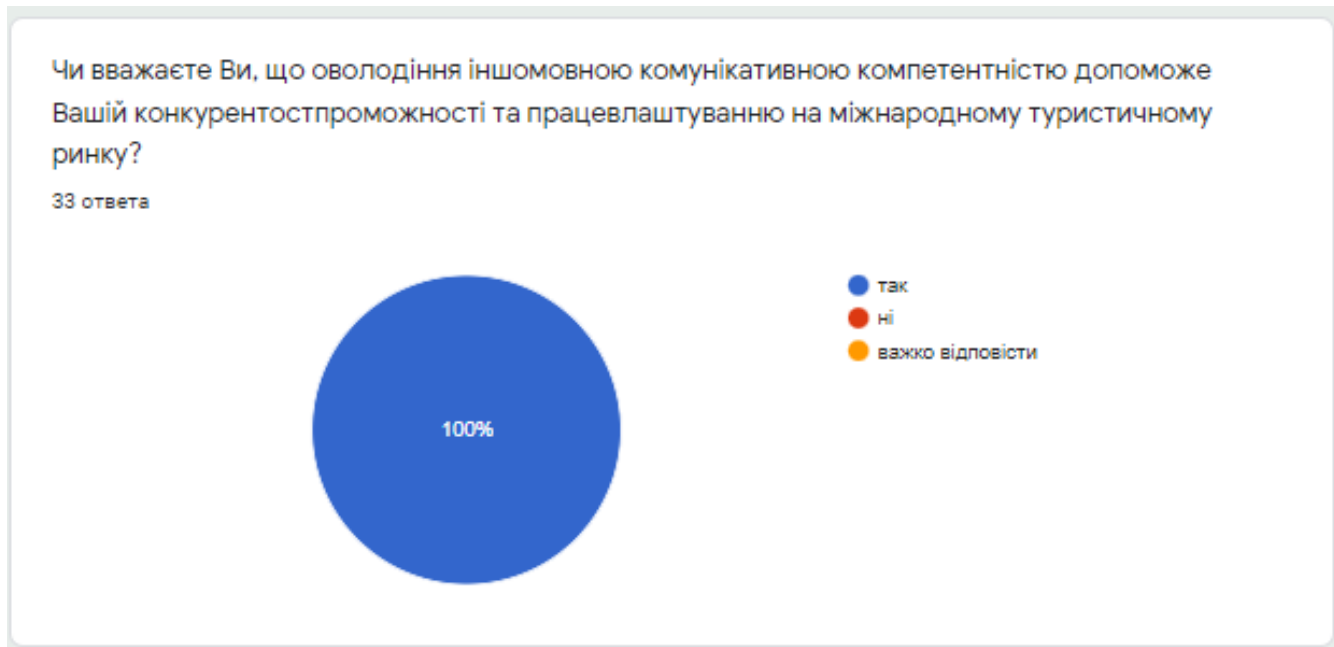

Рисунок 2.3

*Результати анкетування майбутніх фахівців із туризму
щодо ставлення до формування
іншомовної комунікативної компетентності*

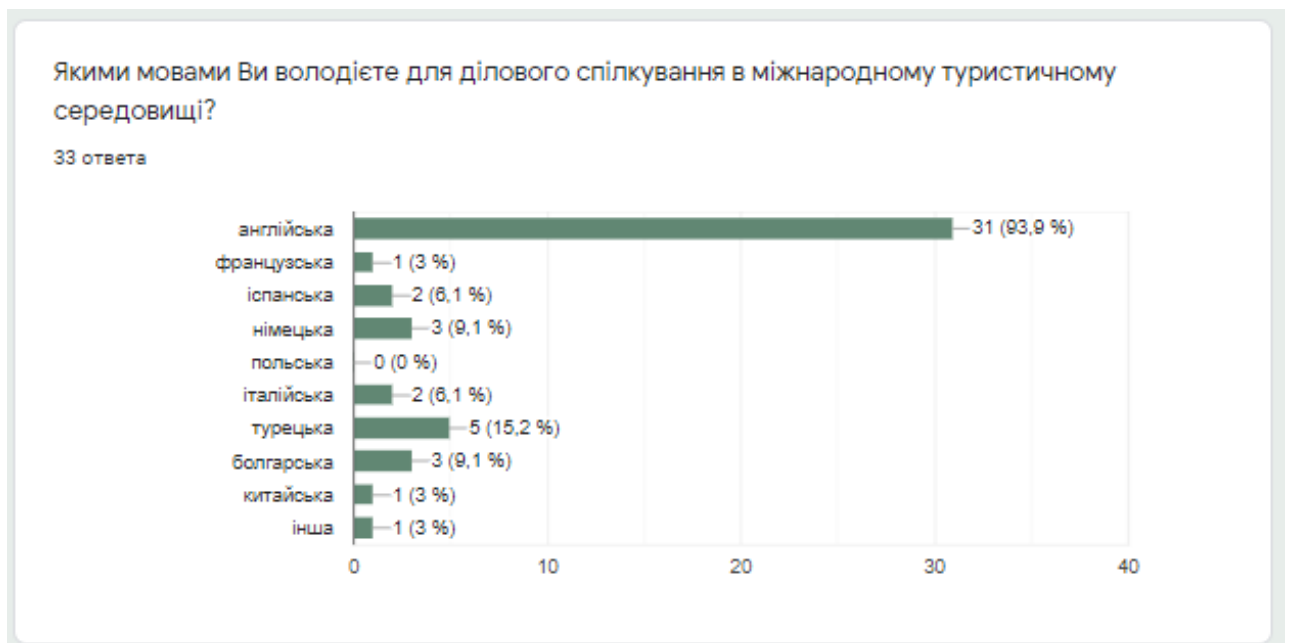
Також серед респондентів упевнені, що оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю допоможе конкурентоспроможності та працевлаштуванню на міжнародному туристичному ринку: 100% опитуваних майбутніх фахівців із туризму (Рисунок 2.2).

У той же час, на питання анкети «Якими мовами Ви володієте для ділового спілкування в міжнародному туристичному середовищі?» відповіді здобувачів були такими:

- англійською: 93,9% осіб респондентів;
- французькою: 3% осіб;
- іспанською: 6,1% осіб;
- німецькою: 9,1% осіб;
- китайською: 3% осіб здобувачів;
- польською: 0% осіб;

- італійською: 6,1% осіб;
- болгарською: 9,1% осіб;
- турецькою: 15,2% осіб;
- іншою мовою: 3,1% осіб здобувачів (Рисунок 2.3).

Рисунок 2.4
Результати анкетування майбутніх фахівців із туризму
щодо ставлення до формування
іношомовної комунікативної компетентності

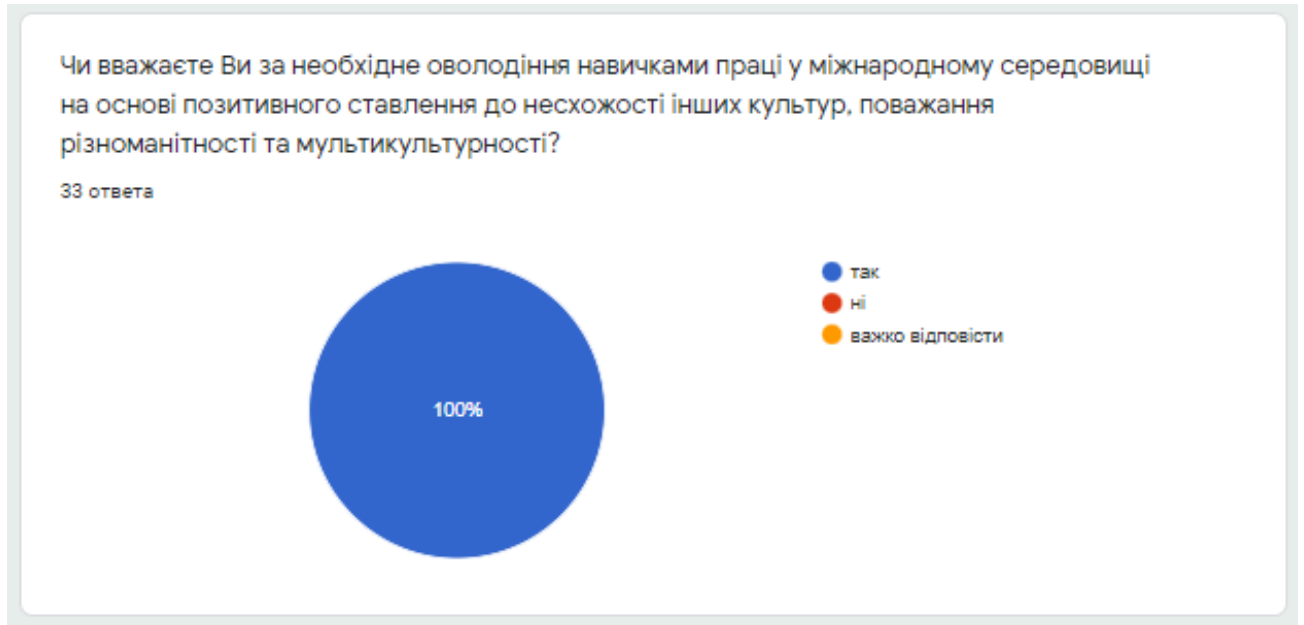

На основі аналізу результатів анкетування також встановлено, що вважають за необхідне оволодіння навичками праці в міжнародній сфері на підніжжі позитивного відношення до неоднаковості інших культур, поважання різноманітності та мультикультурності: 100% опитуваних здобувачів із туризму.

Результати цього переконливо демонструє *Рисунок 2.5*.

Рисунок 2.5

*Результати анкетування майбутніх фахівців із туризму
щодо ставлення до формування
іношомовної комунікативної компетентності*

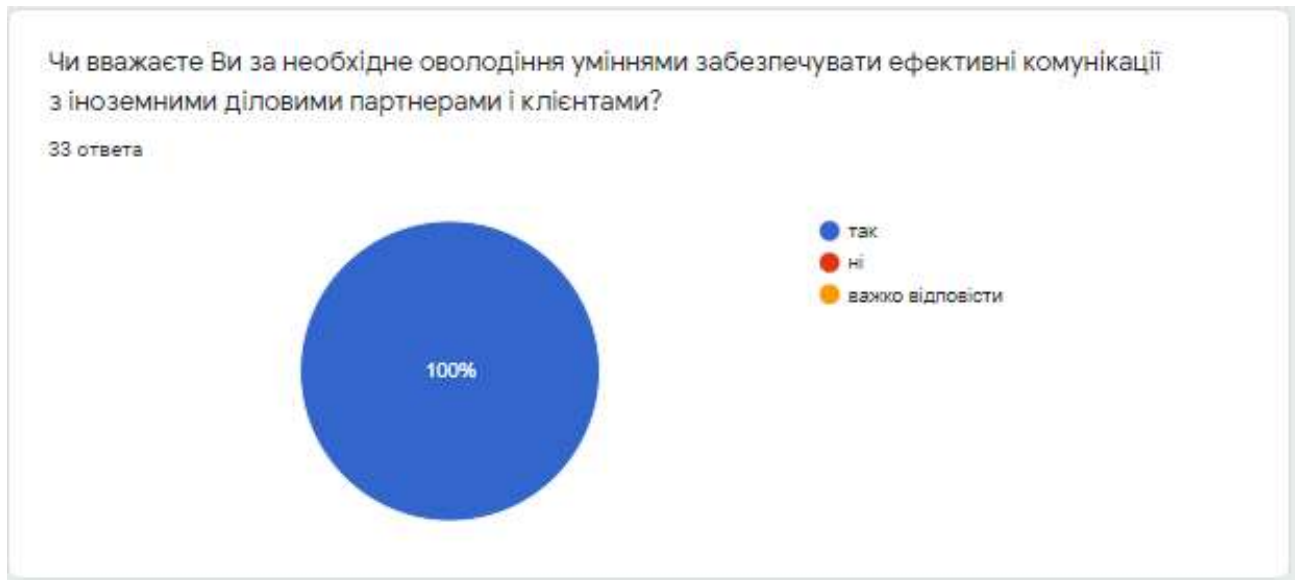
Важливими видалися також відповіді здобувачів на запитання щодо оволодіння уміннями забезпечувати ефективні комунікації з іноземними діловими партнерами і клієнтами.

Так, вважають за необхідне для себе оволодіння зазначеними уміннями: 100% опитуваних здобувачів із туризму, що вдало демонструє

Рисунок 2.6.

Рисунок 2.6

*Результати анкетування майбутніх фахівців із туризму
щодо ставлення до формування
іншомовної комунікативної компетентності*

Отже, результати проведеного нами анкетування підтверджують необхідність розроблення та впровадження в процес підготовки майбутніх фахівців із туризму методики, спрямованої на формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови).

Таким чином, підсумовуючи наведене, слід підкреслити, що на основі теоретичного підґрунтя визначено методологічну основу технології організації іншомовної підготовки фахівців із туризму, яку складають:

філософський щабель:

- основні домінанти філософського вчення щодо розвитку, самореалізації, самовдосконалення;
- розуміння цінності досягнення фахових результатів у реальних професійних умовах;

загальнонауковий ступень:

- концептуальні засади професійної підготовки майбутніх спеціалістів із туризму в умовах інформаційного, технологічного, глобалізованого світу;

- принципи: гуманізму, узгодженості, свідомості й активності, наочності, поступовості та систематичності знань, міцності оволодіння знаннями, уміннями й навичками;

- системний підхід як основоположний, що інтегрує усі інші в єдину комплексну методологічну ідею;

конкретно-науковий ступень:

система принципів:

- громадянськість, комунікативність, міждисциплінарність, багаторівневість, безперервність, атрактивність, полікультурність, соціальна актуальність, економічна доцільність, соціоморфність;

система підходів:

- особистісний, діяльнісний, компетентнісний, культурологічний, міждисциплінарний та інноваційний;

технологічний ступень:

система методів дослідження іншомовної професійної підготовки майбутніх спеціалістів із туризму, технологія реалізації методики формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) [Безкоровайна 2017].

Використання *системного підходу* в процесі дослідження іншомовної фахової підготовки спеціалістів із туризму в закладах вищої освіти надає перспективу:

- аналізувати цю підготовку як єдину, стрімку, інтегровану, багатоступеневу, неперервну педагогічну систему;

- визначати взаємозалежності та взаємозв'язки складників навчального ходу, їх систематизування, структурування, модернізацію, будову та керівництво;

- взаємозв'язки з іншими побудовами й ладами товариства та промисловістю туризму [Безкоровайна 2017, с. 200-201].

На основі такого підходу, як системний, встановлено наукові основи іншомовної фахової підготовки спеціалістів із туризму, схарактеризовано особливості даної підготовки, що мають включати:

- відбір й проектування змісту і структурування навчальних матеріалів із врахуванням саме практико орієнтовного шляху та науково-дослідної діяльності здобувачів, гармонійної єдності звичних та інноваційних методів, форм, способів навчання, особистого підходу;

- впровадженні інноваційної методики навчання як системного механізму педагогічного ходу, що характеризує компонування форм, методів, прийомів;

- урахування вітчизняних особливостей, світових тенденцій та вимог туристичної галузі й освітньої системи [Безкоровайна 2017, с. 200-201].

Відзначимо, що саме *системний підхід* в нашому дослідженні поєднує й зводить усі підходи в цілісну комплексну методологічну ідею.

В результаті проведеного анкетування підтверджено необхідність розроблення та впровадження в процес підготовки майбутніх фахівців із туризму методики, цілеспрямованої на формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови).

Зазначене надає можливість для здійснення шляхів моделювання системи формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови).

2.3 Моделювання системи формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови)

Враховуючи нормативно-законодавчі положення, результати теоретичного аналізу та спираючись на дані проведеного анкетування здобувачів, розроблено модель організації формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти (*Рисунок 2.7*).

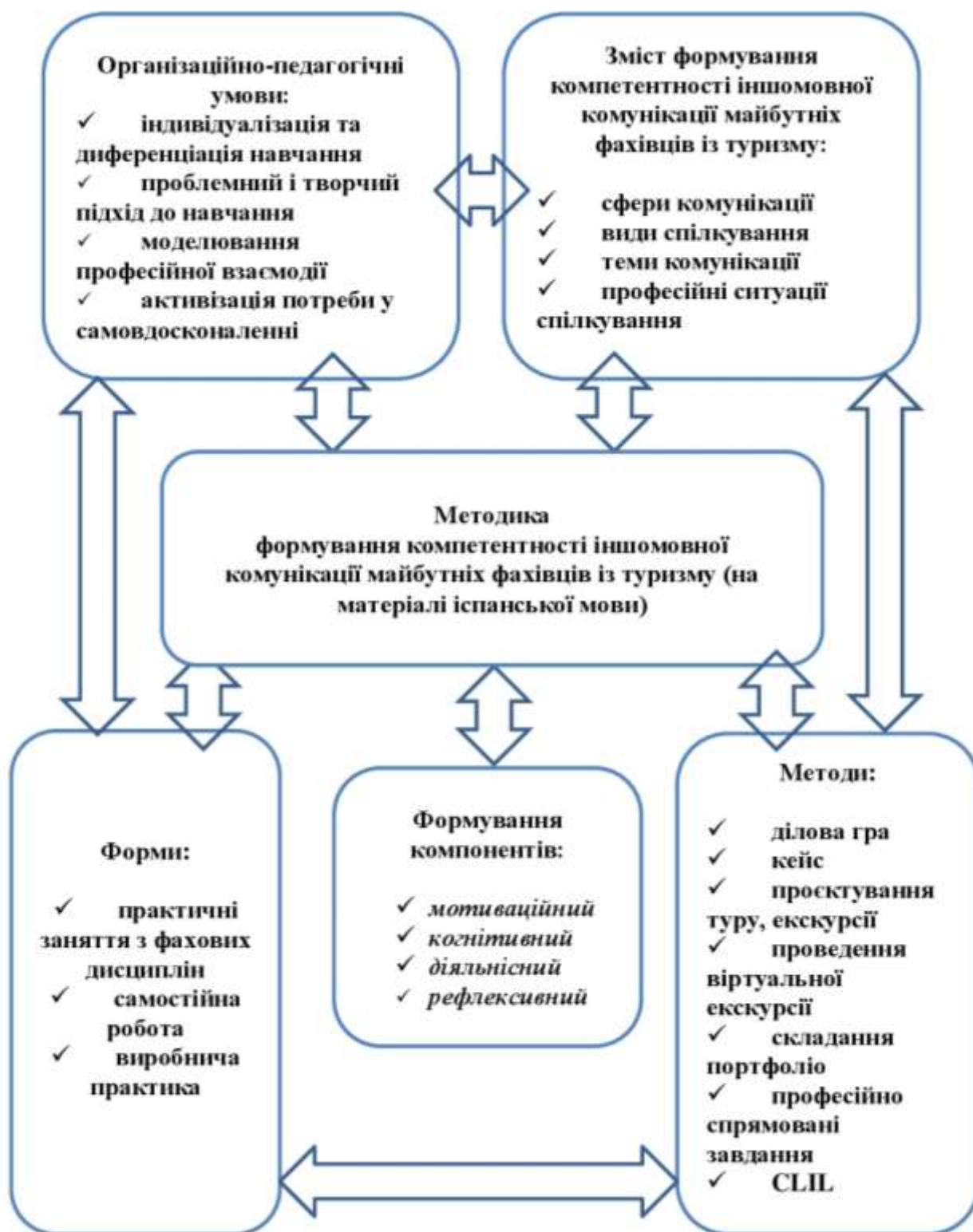
Спроектвана модель формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) передбачає врахування потреб здобувачів в оволодінні іншомовною комунікативною компетентністю, вимоги міжнародного туристичного ринку та особливості національної туристичної індустрії, соціальне замовлення, специфіку майбутньої професійної діяльності.

На засадах системного підходу як методологічного ладу, визначено організаційно-педагогічні умови результативного впровадження моделі формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) в освітній процес закладів вищої освіти, з'ясовано взаємозв'язки серед елементів моделі, котрі поєднано цілісною концептуальною ідеєю, сформульовано рекомендації щодо перспектив реалізації моделі в освітній практиці [Безкоровайна 2017].

Розроблена модель включає п'ять взаємопов'язаних блоків, центральний із яких містить методику формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти через сформованість компонентів: *мотиваційного; когнітивного; діяльнісного та рефлексивного.*

Рисунок 2.7

Модель організації формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму
(на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти

Другий блок моделі містить організаційно-педагогічні умови, що визначені з огляду на теоретичне підґрунтя наукових праць, й цілеспрямовані на:

- індивідуалізацію та диференціацію навчання здобувачів;
- проблемний і творчий підхід до навчання;
- моделювання професійної взаємодії;
- активізацію потреби у самовдосконаленні.

До третього належить зміст формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму, що обіймає:

- сфери комунікації;
- види спілкування;
- теми комунікації;
- професійні ситуації спілкування.

До четвертого блоку розробленої моделі увійшли форми формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму, а саме:

- практичні заняття з фахових дисциплін (Додаток Д, Додаток К, Додаток М);
  - самостійна робота (Додаток Б, Додаток Л);
- виробнича практика.

П'ятий складник спроектованої моделі містить методи формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму, а саме:

- ділова гра;
- кейс;
- проектування туру, екскурсії (Додаток К);
- проведення віртуальної екскурсії (Додаток К);
- складання портфоліо;
- професійно спрямовані завдання (Додаток В);

- заняття з використанням інтерактивних технологій та методики AICLE (CLIL) (Додаток Н).

Приклад комплексу вправ із застосуванням «mind map» на тему «Transporte en España» для контролю та семантизації знань майбутніх фахівців із туризму під час формування їх іншомовної комунікативної компетентності (на матеріалі іспанської мови) (Додаток В).

Мета комплексу: розвивати мовленнєву діяльність здобувачів, введення нової лексики із теми, розвивати логічне мислення, розвивати вміння слухати один одного, удосконалити знання із теми.

Форма роботи: самостійна робота, колективна робота майбутніх фахівців із туризму.

Вправа 1.

Інструктаж: доповнити секцію «Reglas de tránsito» та вивчити напам'ять (Complementar la sección «Reglas de tránsito» y aprende de memoria).

Вправа 2.

Інструктаж:

один студент сидить на стільці і не бачить картинку інший студент або студенти описують картинку, якщо слово відгадане, група чи пара піднімають руку, чия група/пара підняла руки перша – їм зараховується бал.

Картинки можна використовувати з «mind map» (describir la imagen en la pantalla).

Вправа 3.

Інструктаж: з лексикою, що подана в «mind map» придумати невелику історію, яку можна намалювати. Один студент розповідає, інший – малює. Потім навпаки (Un estudiante cuenta una pequeña historia, otro estudiante dibuja todo lo que escucha. Entonces viceversa).

Вправа 4.

«Alias»

Інструктаж: правила комунікативної гри «Alias»: студенти діляться на 2 групи та по черзі мають пояснити слово з картки, яку він/вона витягне.

Головне правило: не казати корінь слова, яке має пояснити студент (explicar la palabra sin usar la raíz de esta palabra).

Комплекс вправ із застосуванням «mind map» на тему «Las Compras» для контролю та семантизації знань майбутніх фахівців із туризму під час формування їх іншомовної комунікативної компетентності (на матеріалі іспанської мови) (Додаток В).

Мета: розвивати мовленнєву діяльність майбутніх фахівців із туризму, введення нової лексики із теми, розвивати логічне мислення, розвивати вміння слухати один одного, творчу уяву, удосконалити знання із теми.

Форма роботи: самостійна робота, колективна робота майбутніх фахівців із туризму.

Вправа 1.

Інструктаж: створити діалог в якому ви маєте розповісти про видатні країни для шопінгу (Crear un diálogo en el que tengas que hablar sobre los grandes países para ir de compras).

Вправа 2.

Інструктаж: придумати один куплет та приспів пісні в стилі репу, джазу або ін. та озвучити її на занятті (crear una canción con una copla y absténgase del estilo de rap, jazz u otros y cante al grupo).

Вправа 3.

Інструктаж: студенти діляться на 2 групи і по черзі називають:

- 1) товари, які можна купити в пекарні;
- 2) речі, які можна знайти в дитячому магазині;
- 3) види магазинів (los estudiantes se dividen en 2 grupos y se llaman alternativamente: 1) productos que se pueden comprar en una panadería; 2) cosas que se pueden encontrar en una tienda de niños; 3) tipos de tiendas).

Вправа 4.

«Alias»

Інструктаж: правила комунікативної гри «Alias»: студенти діляться на 2 групи та по черзі мають пояснити слово з картки, яку він/вона витягне.

Головне правило: не казати корінь слова, яке має пояснити студент (*explicar la palabra sin usar la raíz de esta palabra*).

Вправа 5.

Інструктаж: розкажи, як ти ходиш за покупками та доповни кожен секцію «mind map» новими словами/фразами (*Decir cómo está comprando y complemente cada sección del «mind map» con nuevas palabras / frases*).

Фрагмент заняття з використанням інтерактивних технологій та методики *aicle* (CLIL) для формування їх іншомовної комунікативної компетентності (на матеріалі іспанської мови) майбутніх фахівців із туризму під час їх фахової підготовки (Додаток Н).

Курс: 3.

Тема заняття: «Іспанія: географічне положення, клімат, найбільші міста».

Навчальна мета: ознайомити майбутніх фахівців із туризму з новою лексикою на іспанській мові.

Освітня мета: вчити майбутніх фахівців із туризму осмислювати одержану на занятті інформацію та висловлювати своє ставлення до неї (при виконанні вправ та відповідей на запитання викладача) та розширювати філологічний світогляд студентів.

Розвиваюча мета: розвивати логічне мислення, уміння робити висновки на основі спостереження.

Виховна мета: формування колективізму, уміння слухати один одного, дотримання толерантності.

Тип заняття: комбіноване, заняття розвитку комунікативних умінь і навичок (формування комунікативної компетенції).

Форми і методи роботи: групова робота, робота в парах, опорний конспект, «мозковий штурм», «мікрофон».

Обладнання:

1) малюнки – «mind map»: для розвитку мовлення з теми, ситуації, для семантизації лексики;

2) аудіо, відео – для розвитку в учнів одного із видів мовленнєвої діяльності-аудіювання;

3) підручник з іспанської мови Margarita Goded / Raquel Varela «Bienvenidos. Español para profesionales. Turismo y hostelería. A1-A2».

Приклад проєкту на тему «la cocina nacional de españa» наведено в Додатку Б.

Проєкт.

Тип: Міжпредметний груповий проєкт середньої тривалості .

Тема проєкту: La cocina nacional de España, Latinoamérica, Ucrania.

Мета проєкту: формування іншомовної комунікативної компетентності студентів у сукупності лінгвістичного (мовна, мовленнєва компетенція), соціокультурного (соціокультурна, лінгвосоціокультурна компетенція), когнітивного (стратегічна компетенція), особистісного компонентів (формування творчих умінь).

Вбачається, що завдяки впровадженню визначених організаційно-педагогічних умов, можливо забезпечити ефективність формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму під час їх фахової підготовки.

Таким чином, на основі теоретичного аналізу встановлено, що процес організації формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) аналізується як система послідовних педагогічних дій на мотиваційну, змістову та діяльнісну царини здобувача, що забезпечують цілісний підхід до формування компетентності іншомовної комунікації.

Визначено організаційно-педагогічні умови, що спрямовані на:

1) індивідуалізацію та диференціацію навчання майбутніх фахівців із туризму;

2) проблемний і творчий підхід до навчання;

3) моделювання професійної взаємодії в ході фахової підготовки здобувачів із туризму;

4) активізацію потреби у самовдосконаленні, впровадження яких передбачає забезпечення ефективності формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму.

Зазначене вище зумовлює необхідність розгляду особливостей та перспектив процесу іншомовної підготовки фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти під час реалізації моделі та організаційно-педагогічних умов її ефективності.

2.4 Рекомендації щодо впровадження моделі іншомовної підготовки фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти

Відповідно до завдань дослідження перспективними шляхами реалізації розробленої моделі формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти передбачається запровадження у фахову підготовку здобувачів досліджуваного напрямку організаційно-педагогічних умов, спрямованих на:

- індивідуалізацію та диференціацію навчання;
- проблемний і творчий підхід до навчання;
- моделювання професійної взаємодії;
- активізацію потреби у самовдосконаленні.

Відповідно до реалізації організаційно-педагогічних умов вбачається модернізація іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців із туризму шляхом оновлення змісту (планів, програм, дисциплін, форм і методів навчання) на основі міждисциплінарного підходу.

Так, для *першого (бакалаврського) рівня вищої освіти* планується оновлення програм таких дисциплін, як:

- «Інфраструктура туризму» – модулями, спрямованими на вивчення тем із особливостей культури Іспанії; дослідження інфраструктури туризму в Іспанії;

- «Програмний туризм» – модулями, цілеспрямованими на вивчення тем із з'ясування особливостей туристичних ресурсів Іспанії; особливостей розроблення програм турів із включенням туристичних локацій Іспанії.

Збагачення іншомовним контентом для *другого (магістерського) рівня вищої освіти* передбачається здійснити шляхом оновлення програм таких дисциплін, як:

- «Управління проєктами в туризмі та гостинності» – модулями, спрямованими на розгляд таких тем, як: опрацювання нормативних документів та програм щодо забезпечення сталого розвитку туризму в Іспанії; з'ясування особливостей розвитку креативного туризму; розгляд питань інноваційної політики в туризмі;

- «Корпоративне управління» – модулями, цілеспрямованими на аналіз таких тем, як: аналіз корпоративної культури туристичних підприємств Іспанії; розгляд кластерного підходу в туризмі; особливості надання туристичних послуг на туристичних підприємствах Іспанії.

Реалізацію змісту організаційно-педагогічних умов вбачається здійснити через індивідуалізацію та диференціацію навчання здобувачів; проблемний і творчий підхід до їх навчання; моделювання професійної взаємодії під час занять; активізацію у здобувачів потреби у самовдосконаленні в ході проведення аудиторних та позааудиторних форм роботи, а саме:

- практичних занять (методи: ділова гра; кейс; виступ із доповіддю; проведення віртуальної екскурсії; презентація туру, екскурсії; розповідь; відео-екскурсії; відео-тури; моделювання професійної ситуації з надання туристичної послуги);

- самостійної роботи здобувачів (проєктування туру, екскурсії;

підготовка доповіді; професійно спрямовані завдання; складання портфоліо (збірки конференцій, наукових публікацій, сертифікатів);

- виробничої практики (занурення в реальне професійне середовище; виконання професійних обов'язків за фахом; надання туристичних послуг клієнтам).

Модернізацію плану підготовки майбутніх фахівців із туризму передбачається здійснити завдяки впровадженню навчального курсу «Іноземна мова (іспанська). Зміст робочої програми навчальної дисципліни подано в Додатку П.

Метою дисципліни «Іноземна мова (іспанська)» є формування у майбутніх фахівців із туризму загальних та професійно орієнтованих комунікативних мовленнєвих компетентностей для прикладного володіння іспанською мовою в діапазоні, потрібному для професійного спілкування з метою одержання та передачі інформації клієнтові або діловому партнеру з туризму.

Основні завдання опрацювання курсу дисципліни «Іноземна мова (іспанська)» полягають в тому, щоби забезпечити:

- формування у здобувачів досвідів діалогічного мовлення із застосуванням лексики за визначеною тематикою обсягом 8-10 висловів;
- набуття досвіду непередготовленого монологічного мовлення діапазоном 10-15 висловів;
- набуття умінь аудіювання іспаномовних текстів та читання й поняття автентичного іспаномовного тексту за фахом;
- розвиток та оволодіння навичками ділового листування.

Компетентності, якими має оволодіти майбутній фахівець із туризму по закінченню курсу дисципліни, є такими:

- К 11 – здатність спілкуватися іноземною мовою;
- К 12 – навички міжособистісної взаємодії;
- К 27 – здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації;

- К 28 – здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

У разі успішного завершення курсу студент матиме можливість для:

- висловлювання усно та письмово в обсязі тематики курсу, використовуючи засвоєний граматичний матеріал;
- розуміння іноземної мови на слух;
- читання та перекладання іномовних текстів, що пов'язано зі спеціальністю;
- опрацювання, просування, реалізації та улаштування використання туристичного продукту;
- досліджування особистих туристичних вимог та ведення рекламної діяльності;
- співробітництва з діловими компаньйонами та клієнтами;
- володіння навичками ефективного спілкування;
- реалізації моніторингу, інтерпретації, розгляду та систематизування туристичної інформації, презентації туристичного інформаційного продукту іспанською мовою.

Програма навчальної дисципліни.

Розділ 1.

Тема 1. Фонетичний склад та граматичний устрій іспанської мови.

Тема 2. Що являє собою туризм?

Тема 3. Туризм в Іспанії.

Розділ 2.

Тема 4. Особливості роботи в туристичній інфраструктурі.

Тема 5. Особливості роботи туроператора.

Тема 6. Діяльність із надання туристичних послуг.

Індивідуальне завдання до програми дисципліни «Іноземна мова (іспанська)»:

передбачає виконання таких завдань:

1. Скласти програму туру (враховуючи місце проведення, вид туризму та категорією туристів).
2. Розробити рекламний буклет туру.
3. Розробити програму екскурсії (враховуючи місце проведення та категорією туристів).
4. Написати електронний лист клієнту з туризму (Додаток П).

Отже, побудована методика формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) передбачає також розроблення діагностичного інструментарію для з'ясування сформованості компонентної структури (*мотиваційного, когнітивного діяльнісного та рефлексивного складників*) компетентності з метою експериментальної перевірки ефективності всіх впроваджувальних заходів: змісту, форм, методів та організаційно-педагогічних умов формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму в системі фахової підготовки в закладах вищої освіти.

Отже, перспективними шляхами організації процесу іншомовної підготовки фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти вбачається модернізація іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців із туризму відповідно до реалізації організаційно-педагогічних умов шляхом оновлення змісту (планів, програм, дисциплін, форм і методів навчання) на основі міждисциплінарного підходу для *першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти*.

ВИСНОВКИ

1. Зважаючи на опрацювання нормативно-законодавчих документів та наукових праць, підтверджено, що формування у майбутніх фахівців із туризму іншомовної комунікативної компетентності (на прикладі іспанської мови) для ефективної професійної праці у міжнародному туристичному середовищі та відповідна модернізація освітнього процесу їх підготовки, є актуальними і важливими питаннями на сьогодні.

Встановлено, що серед знань, умінь, навичок і здатностей, якими має оволодіти майбутній фахівець із туризму по закінченню професійної підготовки, є такі, як:

- спроможність спілкуватися іноземною мовою;
- навички міжособистісної взаємодії;
- спроможність до співробітництва з діловими партнерами й клієнтами;
- уміння забезпечувати з діловими партнерами й клієнтами ефективні комунікації;
- здатність працювати у міжнародному середовищі через позитивне ставлення до несхожості інших культур, поважання різноманітності та мультикультурності;
- розуміння місцевих і професійних традицій інших країн; розпізнавання міжкультурних питань у професійній туристичній практиці.

2. Визначено, що одним із ефективних способів формування іншомовної комунікативної компетентності є професійно-орієнтоване навчання, що розглядається як навчання, котре зосереджує увагу на попити здобувачів в оволодінні іноземною мовою та враховує специфіку майбутньої професійної діяльності.

На основі нормативно-законодавчого та наукового базису в дослідженні поняття *іншомовна комунікативна компетентність*

майбутнього фахівця з туризму розглядається як інтегральна якість особистості, що синтезує комбінацію загальних знань, умінь, навичок іншомовного спілкування та їх прояв у професійній діяльності в міжнародному туристичному середовищі.

В дослідженні виокремлено структуру *іншомовної комунікативної компетентності майбутнього фахівця з туризму*, яку складають *компоненти*, що відображають інтеграційний хід психологічного, теоретичного, інтелектуального та процесуального площин готовності людини до діяльності, а саме:

- *мотиваційний*: відображає наявність потреби в іншомовній комунікації;
- *когнітивний*: відображає наявність знань із іншомовної комунікації;
- *діяльнісний*: наявність необхідних умінь і навичок іншомовного спілкування в професійному середовищі;
- *рефлексивний*: наявність рефлексії, усвідомлення необхідності володіння уміннями іншомовного спілкування для ефективно професійної діяльності в міжнародному середовищі.

3. З'ясовано, що процес організації формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) розглядається як система послідовних педагогічних впливів на мотиваційну, змістову та діялісню царини здобувача, що вбезпечують єдиний підхід щодо формування іншомовної комунікативної компетентності. Результати проведеного анкетування підтвердили необхідність розроблення та впровадження в процес підготовки здобувачів із туризму методики, спрямованої на формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму.

4. Визначено організаційно-педагогічні умови, що цілеспрямовані на: індивідуалізацію та диференціацію навчання; проблемний і творчий підхід до навчання; моделювання професійної взаємодії; активізацію потреби у

самовдосконаленні, впровадження яких передбачає забезпечення ефективності формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму.

5. Розроблено модель, що передбачає врахування потреб здобувачів в оволодінні іншомовної комунікативної компетентності, вимоги ринку, соціальне замовлення, специфіку майбутньої професійної діяльності; а також включає п'ять взаємопов'язаних блоків, центральний із яких містить методику формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму (на матеріалі іспанської мови) в закладах вищої освіти.

6. Відповідно до реалізації моделі та організаційно-педагогічних умов формування іншомовної комунікативної компетентності вбачається:

- модернізація іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців із туризму шляхом оновлення змісту (програм, планів, дисциплін, форм, методів) навчання для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти на основі міждисциплінарного підходу;

- розроблення діагностичного інструментарію для з'ясування сформованості компонентної структури (*мотиваційного, когнітивного діяльнісного та рефлексивного складників*) компетентності з метою експериментальної перевірки ефективності впроваджувальних заходів: змісту, форм, методів та умов формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму в системі фахової підготовки в закладах вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безкоровайна Л., Венгерська Н., Короленко К., Голобородько Г. Європейські цінності в проєктній діяльності майбутніх фахівців із туризму в їх фаховій підготовці. *Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти*: мат. Всеукр. науковопракт. конф. (Бердянськ, 26–27 лист.). Бердянськ: БДПУ. 2020. С. 223-224.
2. Безкоровайна Л., Каніболоцька О., Літвінова-Головань О. Розвиток іншомовної компетентності здобувачів освіти з туризму та готельно-ресторанної справи у їх фаховій підготовці для формування бізнес-етики в реальних умовах міжкультурної інфраструктури туризму. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Педагогіка*. 2021 (21). С. 37-42.
3. Безкоровайна Л., Каніболоцька О., Літвінова-Головань О. Формування іншомовної компетентності майбутніх фахівців із туризму як умови їх успішної професійної діяльності на міжнародному туристичному ринку. *Мат. I Міжн. н-п. конф. «Проблеми та перспективи впровадження європейського досвіду диверсифікації сільського туризму в Україні на засадах креативності та збалансованості» (Запоріжжя, 15-16 вер.)*. Запоріжжя: ЗНУ. 2021. С. 27-31.
4. Безкоровайна Л., Косовщук А. Зарубіжний досвід управління та організації системи освітньої діяльності майбутніх фахівців туристичного напрямку. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія: Педагогіка*. 2020. 9(17). URL: <https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/344> (дата звернення: 15.11.2021).
5. Безкоровайна Л., Пиптюк П., Парій С. Організація рекреаційних послуг: проєктування туристичного продукту в умовах глобалізації та цифровізації інфраструктури туризму. *Міжн. н-п. конф. «Формування сучасних концепцій менеджменту організацій та адміністрування в умовах*

цифровізації» (Запоріжжя, 23-24 вер.). Запоріжжя: ЗНУ, 2021. С. 531-534.
URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/5277/1/Voronkova2021.pdf>
(дата звернення: 20.11.2021).

6. Безкоровайна Л.В. Методологія і організація наукових досліджень у туризмі та гостинності у професійній підготовці фахівців із туризму. *Всеукр. науково-практ. інтернет-конф. «Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти»* (Бердянськ, 25–26 лист.). Бердянськ: БДПУ, 2021. С. 16-19.

7. Безкоровайна Л.В., Венгерська Н.С. Проєктні методи навчання у підготовці магістрантів до впровадження європейських традицій сільського туризму в українській туристичній галузі. *Сучасні інформаційні технології в освіті і науці* : всеукр. наук. інтернет-конф. (Умань, 26-27 бер.). Умань: Візаві, 2021. С. 84-87.

8. Безкоровайна Л.В., Короленко К.В. Перспективні шляхи розвитку професійної підготовки майбутніх фахівців із туризмознавства у вищих навчальних закладах. *Педагогічні науки*. Херсон. 2017. № 77 (2). С. 21–25.

9. Безкоровайна Л.В., Пиптюк П.Ф., Наздравецька В.Р. Програмний туризм: організація рекреаційних послуг в умовах сталого розвитку інфраструктури туризму (питання проєктування, диверсифікації, креативності, кластеризації). *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/760> DOI: 10.32782/2524-0072/2021-32-6

10. Безкоровайна Л. В. Вивчення професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах України. *Вісник Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. 2016. № 1 (11). С. 147–153.

11. Безкоровайна Л. В. Деякі аспекти практико-орієнтованого компоненту професійної підготовки майбутніх фахівців туризмознавства. *Концептуальні шляхи розвитку: педагогічні науки* : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 12–13 трав.). Херсон , 2017. С. 73–76.

12. Безкоровайна Л. В. Дослідження питань реалізації змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя. 2017. № 53 (106). С. 444–451.

13. Безкоровайна Л. В. Змістова складова організаційно-методичних засад професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства. *Педагогічні науки*. Херсон. 2017. № 76. С. 50–55.

14. Безкоровайна Л. В. Концепція підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах. *Освітологічний дискурс: електронне наукове фахове видання*. Київ. 2017. № 1–2. С. 67–78. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2017_1-2_8. (дата звернення: 16.10.2021).

15. Безкоровайна Л. В. Проектна діяльність в професійній підготовці майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах. *Вісник Запорізького національного університету: Педагогічні науки*. Запоріжжя, 2016. № 2 (25). С. 7–12.

16. Безкоровайна Л. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах: монографія. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017. 370 с.

17. Безкоровайна Л. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з туризмознавства в Україні в умовах інтеграції у європейський освітній простір. *ScienceRise: Pedagogical Education*. Харків. 2017. № 3 (11). С. 4–7. DOI: 10.15587/2519-4984.2017.97242.

18. Безкоровайна Л. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з туризмознавства в європейських країнах. *Педагогічні науки*. Херсон. 2017. № 75. С. 84–88.

19. Безкоровайна Л. В. Реалізація змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах. *Вісник Запорізького національного університету: Педагогічні науки*. Запоріжжя. 2017. № 1 (28). С. 90–98.

20. Безкоровайна Л. В. Розробка освітньо-інформаційного середовища

у професійній підготовці майбутніх фахівців з туризмознавства: теоретико-методологічний аспект. *Молодь і ринок*. Дрогобич. 2017. № 7 (150). С. 25–30.

21. Безкоровайна Л. В. Система професійної підготовки майбутніх фахівців із туризмознавства у вищих навчальних закладах. *Народна освіта: електронне наукове фахове видання*. м. Біла Церква. 2017. №33 URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4979 (дата звернення: 10.10.2021).

22. Безкоровайна Л. В. Системна модель професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства та алгоритм її реалізації. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. Київ. 2017. № 1–2. С. 101–108.

23. Безкоровайна Л. В. Системна модель професійної підготовки майбутніх фахівців із туризмознавства та алгоритм її продуктивного застосування і прогнозованого розвитку у вищих навчальних закладах. *Інформаційні технології в освіті*. Херсон. 2017. № 30. С. 62–70.

24. Безкоровайна Л. В. Теоретические аспекты изучения профессиональной подготовки будущих специалистов по туризмоведению в высших учебных заведениях. *Вісник Запорізького національного університету: Педагогічні науки*. Запоріжжя, 2016. № 2 (27). С. 73–79.

25. Безкоровайна Л. В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Запоріжжя, 2018. 713 с. URL: http://phd.znu.edu.ua/page/dis/09_2018/Bezkorovaina_dis.pdf (дата звернення: 11.10.2021).

26. Безкоровайна Л. В. Шляхи оптимізації формування професійної компетентності майбутніх фахівців з туризму в закладах вищої освіти. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки*. Бердянськ. 2019. №2. С. 72-75.

27. Безкоровайна Л. В. Професійна компетентність майбутніх фахівців з туризмознавства. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя. 2017. № 52 (105). С. 43–50.

28. Безкоровайна Л. В., Літвінова-Головань О.П. Особливості анімаційної спрямованості змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з туризму. *Особливості розвитку ринку туристичних послуг України під впливом COVID-19 та карантинних обмежень*: монографія. Кривий Ріг, 2021. С. 120-129. URL: <http://elibrary.donnuet.edu.ua/2254/> (дата звернення: 16.10.2021).

29. Безкоровайна Л. В., Стан О. С. Теоретичні аспекти вивчення професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова*. Київ, 2016. Вип. 3К1 (70). С. 295–298.

30. Венгерська Н., Безкоровайна Л., Воронкова В., Череп О., Череп А. Развитие цифровых креативных технологий в сфере туризма в условиях пандемии COVID-19. *Vadyba, Verslas, Technologijos, Inovacijos: Tendencijos Ir Iššūkiai Konferencijos Straipsnių Rinkinys* (gegužės 20–21 d.d., Marijampolė, Lietuva). Marijampole University of Applied Sciences, Marijampole, Lithuania. 2021. P. 19-28.

31. Галицька М.М. Педагогічна технологія формування у студентів вищих навчальних закладів немовних спеціальностей готовності до іншомовного спілкування. *Освітологічний дискурс*, 2015, № 4 (12). С. 24-33.

32. Галицька М.М. Формування у студентів вищих навчальних закладів сфери туризму готовності до іншомовного спілкування. дис. ...канд-та пед. наук: 13.00.04. Київ, 2007. 286 с.

33. Галицька М.М. Формування у студентів вищих навчальних закладів сфери туризму готовності до іншомовного спілкування: автореф. дис. ...канд-та пед. наук: 13.00.04. Київ, 2007. 22 с.

34. Гончаренко С. У. Освіта. *Енциклопедія освіти* / АПН України; голов. ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. С. 614–616.

35. Горлач В. В. Науково-методичні підходи до діагностики рівня сформованості вмінь кроскультурної комунікації у майбутніх фахівців сфери обслуговування. *Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та*

перспективи: мат. міжн. науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 12-18 трав.). Запоріжжя: Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. 2020. № 1 (38). URL: https://drive.google.com/file/d/1BP5DUECtpEhAjzyk3GUl2uN7O_ggbcu/view (дата звернення: 12.09.2021).

36. Горлач В. В. Організаційно-педагогічні умови формування вмінь кроскультурної комунікації у майбутніх фахівців сфери обслуговування. *Wschodnioeuropejskie Czasopismo Naukowe*. 2020. № 2. Част. 1. С. 9-14.

37. Горлач В. В. Принципи формування вмінь кроскультурної комунікації у майбутніх фахівців сфери обслуговування. *Роль інновацій в трансформації образу сучасної науки*: матеріали Міжн. науково-практичної конференції (м. Київ, 27-28 грудня). Київ: ГО «Інститут інноваційної освіти», 2019. С. 10-13.

38. Горлач В. В. Семіотичний підхід як інструмент формування кроскультурної компетентності майбутніх фахівців з туризму. *Неперервна освіта для сталого розвитку: філософсько-теоретичні контексти та педагогічна практика*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Дніпро, 6 груд.). Дніпро: Охотнік, 2019. Част.І. С. 35-36.

39. Горлач В. В. Теоретичні підходи до змісту та структури кроскультурної компетентності майбутніх фахівців з туризму. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: зб. наук. пр. Запоріжжя: КПУ, 2017. Вип. 56-57 (109-110). С. 140-145.

40. Горлач В. В. Формування вмінь кроскультурної комунікації у майбутніх фахівців сфери обслуговування: дис. ...канд-та пед. наук: 13.00.04. Запоріжжя, 2020. С. 290. URL: http://phd.znu.edu.ua/page//dis/09_2020/Gorlach_dis.pdf (дата звернення: 16.10.2021).

41. Горлач В. В. Формування вмінь кроскультурної комунікації у майбутніх фахівців сфери обслуговування: авт. ...канд-та пед. наук: 13.00.04. Запоріжжя, 2020. С. 20. URL: http://phd.znu.edu.ua/page//aref/09/Gorlach_avtor.pdf (дата звернення:

16.10.2021).

42. Григорьева К. С. Формирование у студентов технического вуза иноязычной компетенции в сфере профессиональной коммуникации на основе технологии CLIL: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08. Казань, 2016. 223 с.

43. Гура О. І. Теоретико-методологічні основи формування психолого-педагогічної компетентності викладача вищого навчального закладу в умовах магістратури: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Запоріжжя, 2008. 546 с.

44. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. С. Ю. Ніколаєва. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.

45. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної підтримки сфери культури, креативних індустрій, туризму, малого та середнього бізнесу у зв'язку з дією обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19 (2020). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 43, ст. 371. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/692-20#Text> (дата звернення: 16.10.2021).

46. Закон України «Про зайнятість населення». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 24, ст. 243. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text> (дата звернення: 16.10.2021).

47. Зорин А. И. Дидактико-квалификационный комплекс профессионального туристского образования: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.08. Химки, 2012. 35 с.

48. Зорин И. В. Теоретические основы профессионального туристского образования: монографія. Москва: Советский спорт, 2001. 259 с.

49. Зорин И. В., Квартальнов В. А. Туристика: монографія. Москва: Советский спорт, 2001. 287 с.

50. Івасів Н. С. Професійна іншомовна підготовка майбутніх фахівців з туризмознавства як педагогічна проблема. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, V (54), Issue: 126, 2017. С.21-25. URL:

http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/18305/1/Ivasiv_N_S.pdf (дата звернення: 15.10.2021).

51. Каниболоцкая О. А. Калашник Л. В. Метод case-study как современная интерактивная технология обучения иностранным языкам студентов высшей школы. *World science*, №6 (10). 2016. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metod-case-study-kak-sovremennaya-interaktivnaya-tehnologiya-obucheniya-inostrannym-yazykam-studentov-vysshey-shkoly> (дата звернення: 16.10.2021).

52. Каниболоцка О. А. Вивчення «невдач» міжкультурної комунікації в процесі навчання іноземної мови у вищій школі. *Ученые записки Крымского федерального университета имени В.И. Вернадского. Филологические науки*. Т. 24 (21). 2011. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/vivchennya-nevdach-mizhkulturnoyi-komunikatsiyi-v-protsesi-navchannya-inozemnoyi-movi-u-vischiy-shkoli/viewer> (дата звернення: 16.10.2021).

53. Каниболоцка О. А. Методика формування компенсаторної компетенції студентів-філологів у вищій школі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 1(69), ч. 1, березень. С. 175–177.

54. Квартальнов В. А. Педагогическая концепция профессионального туристского образования. *Актуальные проблемы туризма 2001. Концепция развития туризма: сб. докл. и тез. сообщ. науч.-практ. конф.* (Москва, 4 янв.). Москва: РИБ «Турист», 2001. С. 89–100.

55. Кожушко С. П. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх фахівців з комерційної діяльності до професійної взаємодії: дис. ... д-ра. пед. наук: 13.00.04. Дніпропетровськ, 2014. 644 с.

56. Кожушко С.П. Формування компетентності майбутніх фахівців у сфері туризму до професійної взаємодії (педагогічні умови). *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія*. Університет імені Альфреда Нобеля. 2015. С. 136-140. URL: <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2015/2/24.pdf> (дата звернення:

16.10.2021).

57. Кожушко С.П., Ключник Р.М. Туристична політика в умовах глобальних викликів: європейський досвід. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля*. Серія: Педагогіка і психологія. Університет імені Альфреда Нобеля. 2021. №1 (30). С. 56-66. URL: https://eurodev.duan.edu.ua/images/PDF/Full_issues/Issues/1_30_2021.pdf (дата звернення: 16.10.2021).

58. Концепція вивчення іноземних мов у Запорізькому національному університеті. Запоріжжя, 2017. URL: http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/kontsepts__ya_vivchen_pua__nozemnikh_mov_u_znu.pdf (дата звернення: 16.08.2021).

59. Косовщук А., Безкоровайна Л. Науково-дослідна робота у професійній підготовці майбутніх фахівців з туризму в закладах вищої освіти. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки*. 2021. Вип. №1. Бердянськ: БДПУ. С. 248-255.

60. Курила В. С., Хрикова Є. М. Методологічні засади педагогічного дослідження: монографія. Луганськ : ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2013. 247 с.

61. Левин В.И. Философия, логика и методология науки. Толковый словарь понятий. 2010. <https://terme.ru/slovari/filosofija-logika-i-metodologija-nauki-tolkovyi-slovar-ponjatii-2010-g.html> (дата звернення: 11.10.2021).

62. Манакин В. М. Мова і міжкультурна комунікація: навчальний посібник. Київ : Академія, 2012. 288 с.

63. Матухин Д. Л. Профессионально-ориентированное обучение иностранному языку студентов нелингвистических специальностей. *Язык и культура*. 2011. № 2 (14). С. 121–129.

64. Можаровська О. Є. Формування готовності до професійно орієнтованого іншомовного спілкування майбутніх фахівців у коледжах технічного профілю: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Вінниця, 2016. 278 с.

65. Подласый И. П. Педагогика: учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений. Москва : Просвещение, Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1996. 630 с.

66. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 16.04.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 19.10.2021).

67. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Указ Президента України від 25.06.2013. № 344/2013 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013> (дата звернення: 16.10.2021).

68. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 106-XII. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 34. Ст. 451. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page> (дата звернення: 16.10.2021).

69. Про схвалення Концепції популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі від 11 жовтня 2016 р. № 739-р Київ. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249407991>

70. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/67-2018-%D1%80> (дата звернення: 16.10.2021).

71. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів до 2026: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 р. №168-р. Урядовий портал. 2017. № 168-2017-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249826501> (дата звернення: 16.10.2021).

72. Про туризм: Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 31. Ст. 241. Із змінами, внесеними згідно із Законом № 222-VIII (222-19) від 02.03.2015 р., Відомості Верховної Ради України. 2015. № 23. ст. 158. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1282-15> (дата звернення: 16.10.2021).

73. Пшенична О. С. Інтенсифікація навчального процесу у вищій школі

на основі використання інформаційних технологій. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2014. Вип. 36 (89). С. 590–597.

74. Пшенична О. С. Підготовка майбутнього менеджера організацій до застосування інформаційних технологій у професійній діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Запоріжжя, 2012. 377 с.

75. Пшенична О. С. Основні аспекти організації та проведення педагогічного експерименту в умовах вищого навчального закладу. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. 2014. № 1. С. 153–159.

76. Рагіна Ж. М., Гейченко Е. И. Организация диалогического взаимодействия «студент-компьютер» на языковом занятии в нефилологическом вузе. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. 2014. Вип. 49. С. 57–63.

77. Рагіна Ж. М. Підготовка майбутніх іноземних спеціалістів-медиків до професійного спілкування. авт. дис. ...канд-та пед. наук: 13.00.04. Запоріжжя, 2017. С. 23.

78. Рагіна Ж. М. Підготовка майбутніх іноземних спеціалістів-медиків до професійного спілкування. дис. ...канд-та пед. наук: 13.00.04. Запоріжжя, 2017. С. 298. URL: http://phd.znu.edu.ua/page//dis/09_2017/Ragrina_dis.pdf (дата звернення: 18.10.2021).

79. Сагун Л.В. Теория и практика подготовки специалистов сферы туризма в развитых странах мира. Монография. К.: МАУП, 2004. 399 с. URL: https://tourlib.net/books_tourism/sakun.htm (дата звернення: 17.10.2021).

80. Сисоєва С. Проблеми освіти в суспільних вимірах. Професійна освіта: ціннісні орієнтири сучасності: зб. наук. праць. Київ; Харків: НТУ «ХП», 2009. С. 151–156.

81. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості: підручник. Київ: Міленіум, 2006. 346 с.

82. Сисоєва С. О. та ін. Педагогічні технології у неперервній

професійній освіті. Київ: ВІПОЛ, 2001. 502 с.

83. Сисоєва С. О., Батечко Н. Г. Вища освіта України – реалії сучасного розвитку: монографія. Київ: ВД ЕКМО, 2011 368 с.

84. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с.

85. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навчальний посібник. Рівне: Овід, 2012. 352 с.

86. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Педагогічний експеримент у наукових дослідженнях неперервної професійної освіти. Луцьк: ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2009. 460 с.

87. Сластенин В. А. и др. Педагогика: учебное пособие для студентов пед. учеб. заведений. 4-е изд. Москва : Школьная пресса, 2004. 512 с.

88. Смольяникова И. А. Формирование иноязычной компетенции в социокультурном пространстве диалога (на основе использования 210 информационных и коммуникационных технологий): автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Москва, 2003. 27 с.

89. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 24 – Сфера обслуговування, спеціальність 242 – Туризм Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1068. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/242-turizm-bakalavr.pdf> (дата звернення: 11.10.2021).

90. Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2027 (2019). URL: <https://www.zoda.gov.ua/news/48277/strategiya-regionalnogo-rozvitku-na-period-do-2027-roku.html> (дата звернення: 16.05.2021).

91. Тарнопольський О. Б., Кожушко С. П., Кабанова М. Р. Гейміфікація в навчанні іноземних мов у вищій школі. *Науково-методичний журнал «Іноземні мови»*, 2018. С. 15-22. URL: <http://fl.knlu.edu.ua/issue/view/8648> (дата звернення: 16.05.2021).

92. Федорченко В. К., Фоменко Н. А., Скрипник М. І., Цехмістрова Г. С. Педагогіка туризму: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл Київ : Слово, 2004. 296 с.

93. Федорченко В. К. Теоретичні та методичні засади підготовки фахівців для сфери туризму: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Київ, 2004. 43 с.

94. Bezkorovaina L., Makovetskaya N., Sydoruk A., Korolenko K., Naumchuk V. Professional training of future specialists in tourism and hotel and restaurant business in European countries. *ALRJournal*. 2021; 5(2): 54-62 URL: <http://www.alrjournal.com/jvi.aspx?un=ALRJ-29053&volume=DOI:10.14744/alrj.2020.29053> (дата звернення: 16.06.2021).

95. Babushko S., Halytska M., Solovei M. Forming tourism higher school students' readiness for foreign language communication in ukraine tertiary level. *International Journal of Language Education*. 2020. 4(2). P. 234-244.

96. David L. Edgell Sr. International Sustainable Tourism Policy. *The brown journal of world affairs*. Fall/Winter 2015 t volume xxii, issue 1. С. 25-36. URL: <https://www.brown.edu/initiatives/journal-world-affairs/category/topics/tourism-and-international-relations> (дата звернення: 14.10.2021).

97. Guía de recomendaciones para un retorno ambientalmente responsable del ecoturismo y el turismo de sol y playa Agosto. Secretaría de Medio Ambiente y Recursos Naturales. 2020. URL: <https://www.gob.mx/semarnat/documentos/guia-de-recomendaciones-para-un-retorno-ambientalmente-responsable-del-ecoturismo-y-el-turismo-de-sol-y-playa> (дата звернення: 16.07.2021).

98. Halytska, M., & Rekun, N. (2019). Forming students' readiness to intercultural communication in tourism sphere: main approaches. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*, (4), 62–67. URL: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2019.4.6267> (дата звернення: 10.05.2021).

99. Manuel Gurría Di-Bella. *Introducion al turismo*. (2017). URL: <https://www.entornoturistico.com/introduccion-al-turismo-manuel-gurria-di-bella-pdf/> (дата звернення: 16.05.2021).

100. Mariani L. Language Awareness/Learning Awareness in a Communicative Approach: a key to learner independence. *Perspectives, a Journal of TESOL-Italy*. 1992. Volume XVIII. Number 2. December.

101. Mazaraki A., Boiko M., Bosovska M., Vedmid N., Okhrimenko A. Formation of the national tourism system of Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*. 2018. № 16 (1). P. 68–84. DOI:10.21511/ppm.16(1).2018.07.

102. McIntosh R. W., Goeldner Ch. R., Ritchie J. R. B. *Tourism: principles, practices, philosophies*. Eleventh ed. Hoboken, N.J.: John Wiley & Sons, 2009. 624 p.

103. Miziuk V., Berdo R., Derkach L., Kanibolotska O., Stadnii A. Flipped Learning: Strategies and Technologies in Higher Education. *VOL.21 No.7, July 2021*. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34240/20210707.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 12.05.2021).

104. Moreno C., Tuts M. *Cinco estrellas. Curso de español para el turismo*. URL: https://studentsbook.net/catalog/ispanskiy_yazyk/uchebniki/cinco_estrellas_curso_de_espa_ol_para_el_turismo/ (дата звернення: 12.05.2021).

105. Nawar al-Saadi. The role of international relations in the development tourism sector. *International economy*. 2014. 228 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/297760100_THE_ROLE_OF_INTERNATIONAL_RELATIONS_IN_THE_DEVELOPMENT_OF_THE_TOURISM_SECTOR (дата звернення: 16.05.2021).

106. Rambaud M.G., Mendez R.V. *Bienvenidos 1 - Libro del Alumno: Español para Profesionales, Turismo y Hostelería*. 2005. URL: <https://www.twirpx.com/file/1316671/> (дата звернення: 16.05.2021).

107. Resolution adopted by the General Assembly on 22 December 2015 (2015). *Global Code of Ethics for Tourism*. URL: <https://undocs.org/ru/A/RES/70/200> (дата звернення: 16.05.2021).

108. The Hague Declaration on Tourism Adopted. *UNWTO Declarations*.

Vol. 15, Issue 4, April 1989. *UNWTO Elibrary*. URL: <http://www.e-unwto.org/doi/abs/10.18111/unwtodeclarations.1989.15.4.1>. (дата звернення: 16.05.2021).

109. The Kirkpatrick Model – Kirkpatrick Partners. URL: <https://www.kirkpatrickpartners.com/Our-Philosophy/The-Kirkpatrick-Model>. (дата звернення: 16.05.2021).

110. The Manila Declaration on World Tourism. *UNWTO Declarations*. Vol. 6, Issue 4, October 1980. *UNWTO Elibrary*. URL: <http://www.e-unwto.org/doi/abs/10.18111/unwtodeclarations.1980.6.4.1> (дата звернення: 17.05.2021).

111. The Osaka Millennium Declaration. *UNWTO Declarations*. Vol. 2001, Issue 1, September 2001. *UNWTO Elibrary*. URL: <http://www.e-unwto.org/doi/abs/10.18111/unwtogad.2001.1.v385u76984x63188?journalCode=unwtogad> (дата звернення: 14.05.2021).

112. The Paris Agreement under the United Nations Framework Convention on Climate Change. *United Nations*. 12 December 2015 (2015). URL: <https://www.un.org/ru/climatechange/paris-agreement> (дата звернення: 16.05.2021).

113. Trubitsyna O., Kanibolotska O., Zozulia I., Stadnii A., Martynenko M. Professional Foreign-Language Training as a Component of Higher Vocational Education. *International Journal of Higher Education* 9 (7), 187-195.

114. UNESCO. URL: <https://en.unesco.org/interculturaldialogue/resources/130> (дата звернення: 16.05.2021).

115. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. *UNESCO*. URL: <http://www.unesco.org/new/en/unesco/resources/online-materials/publications/unesdoc-database/> (дата звернення: 11.05.2021).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Анкета для здобувачів спеціальності туризм щодо їх ставлення до формування іншомовної комунікативної компетентності

Анкета щодо необхідності набуття іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців із туризму під час професійної підготовки

Ivbeskorovaynaya@gmail.com (без совместного доступа)

[Сменить аккаунт](#)

Чи вважаєте Ви здатність спілкуватися іноземною мовою необхідною для майбутньої професійної діяльності в галузі туризму?

- так
- ні
- важко відповісти

ДОДАТОК Б

ПРОЕКТ НА ТЕМУ «LA COCINA NACIONAL DE ESPAÑA»

ПРОЄКТ

Тип: Міжпредметний груповий проект середньої тривалості

Тема проекту: La cocina nacional de España, Latinoamérica, Ucrania.

Мета проекту: формування іншомовної комунікативної компетентності студентів у сукупності лінгвістичного (мовна, мовленнєва компетенція), соціокультурного (соціокультурна, лінгвосоціокультурна компетенція), когнітивного (стратегічна компетенція), особистісного компонентів (формування творчих умінь).

Зміст проекту

ЕТАП ПРОЕКТУ	Місце і час проведення	ЗМІСТ ЕТАПУ ПРОЄКТУ	ПЛАНУЄМИЙ РЕЗУЛЬТАТ ПРОЄКТУ
Підготовчий	Аудиторна робота 1-20	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити тему проекту. 2. Визначення логіки побудови і організації проекту. 3. Сформулювати мету і кінцевого продукту проекту. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. La cocina nacional de España, Latinoamérica, Ucrania. 2. Формування міні-груп (2-3 студента) 3. Обговорення змісту, завдань проекту: <ol style="list-style-type: none"> 3.1 Презентація національного блюда Іспанії, Латинської Америки чи України; 3.2 Рейтинг найпопулярніших блюд в Іспанії, Латинській Америці, України.

Виконавчий	<p style="text-align: center;">Позааудиторна робота</p> <p style="text-align: center;">Аудиторна робота 1-20</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Складання анкет. 2. Планування і проведення інтерв'ю. 3. Опрацювання результатів анкетування. 4. Пошук необхідної інформації за результатами опитування. 5. Виклад одержаної інформації у графіках, таблицях, альбомах, каталогах. 6. Поточні усні звіти та заповнення звітної форми. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Студенти опрацьовують лексико-граматичний матеріал з теми, що сприяє удосконаленню мовних навичок та мовленнєвих умінь 2. Читання запропонованих та самостійно підібраних текстів. 3. Виконання усних та письмових проблемних завдань 4. Підготовка проміжних усних та письмових
Презентаційний	<p style="text-align: center;">Позааудиторна робота</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Остаточне оформлення проєкту. 2. Усна презентація проєкту. 3. Впровадження проєкту. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Студенти презентують результати проєктної діяльності з теми (презентація відео на мультимедійній дошці чи ноутбучі по обраному національному блюді). 2. Кожна з груп також готує тестові, проблемні та творчі завдання на якість сприйняття або розвиток пізнавальної та креативної активності інших студентів.

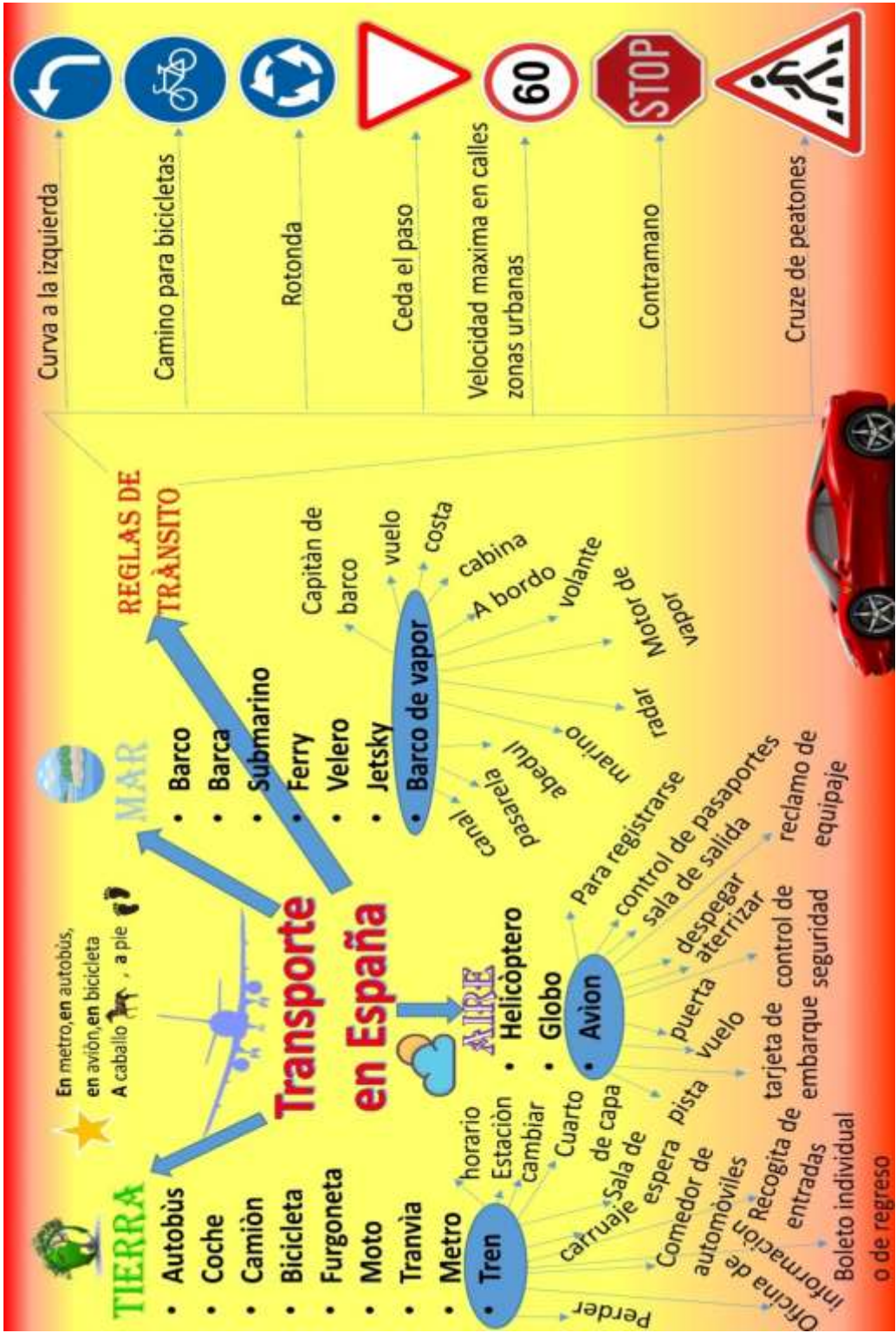
ПРОЕКТ «НАЙКРАЩИЙ ТУРИСТИЧНИЙ БУКЛЕТ»

Проаналізувати туристичний буклет за планом. Обрати найкращий буклет. Розробити власний за зразком.

Análisis de los textos: Los catálogos ¿cómo presentan al país de recepción? ¿Dónde sólo información técnica (visados, vacunaciones, moneda, clima) o también noticias sobre historia, política, cultura y cocina del país? ¿Se describe a la gente que vive en el lugar? ¿Con qué tipo de adjetivos? Análisis de las imágenes : ¿Qué se muestra en las fotografías? ¿Se representa a la gente del lugar? ¿De qué manera?

- Análisis del programa de viaje

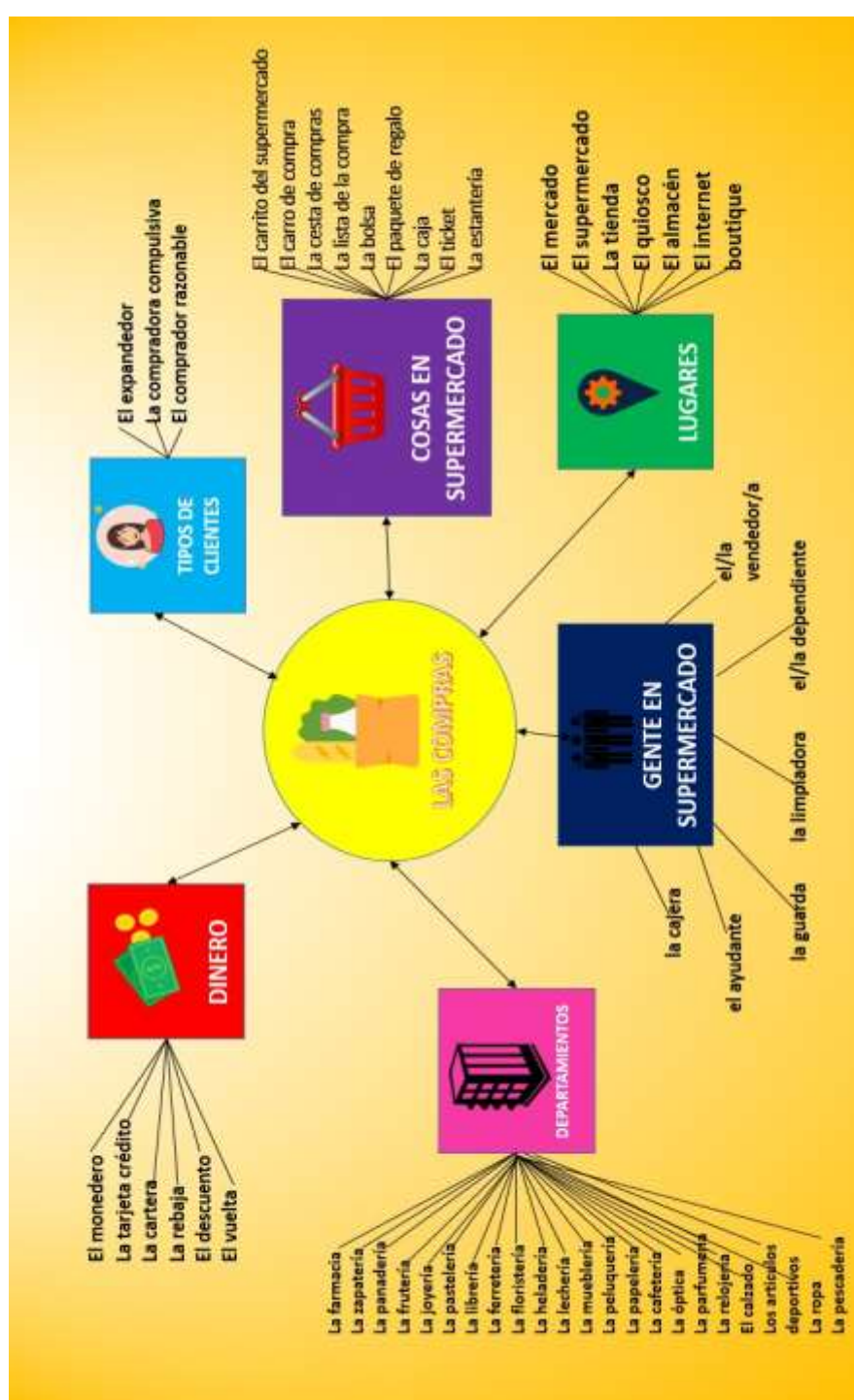
: ¿Qué caracteriza a este tipo de viaje? ¿Qué esperan y qué objetivos tienen quienes participan en este tipo de viaje

КОМПЛЕКС ВПРАВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ «MIND MAP» НА ТЕМУ «TRANSPORTE EN ESPAÑA» ДЛЯ КОНТРОЛЮ ТА СЕМАНТИЗАЦІЇ ЗНАНЬ

Комплекс вправ із застосуванням «mind map» на тему «Transporte en España»
для контролю та семантизації знань

TEMA: LAS COMPRAS

ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНІ ЗАВДАННЯ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ТЕХНОЛОГІЇ «ЗАНУРЕННЯ»

¿Qué tipo de viajero eres? Responde este test y descúbrelo

¿Alguna vez te has preguntado qué tipo de viajero eres? Así como existen diferentes categorías de destinos existen diferentes perfiles de viajeros, desde el aventurero y el práctico, hasta el planificador.

Foto: Peru.com

¿Alguna vez te has preguntado qué tipo de viajero eres? Así como existen diferentes categorías de destinos, como playas, pueblos mágicos y montañas, existen diferentes perfiles de viajeros, desde el aventurero y el práctico, hasta el planificador.

Si eres de las personas que disfrutan un viaje lleno de lujo y glamour, seguro ya tienes la lista de los mejores restaurantes o un buen spa. Si lo tuyo son las grandes ciudades, es probable que tengas en mente los museos que debes visitar, así como sus mejores atractivos.

Con el siguiente test de Club Premier podrás descubrir el tipo de viajero eres, además de encontrar algunas recomendaciones para disfrutar aún más de tus próximas escapadas.

Cuando se trata de comprar boletos de avión:

- a) Buscas con tiempo y comparas beneficios.
- b) Te aseguras de ir en la mejor clase disponible.
- c) Los adquieres cuando ves una promoción, planear el viaje viene después.

d) Activas alertas en las páginas web para que te lleguen notificaciones de vuelos a mejor precio.

Cuando estás pensando en un viaje, tu prioridad es:

- a) Organizar tu itinerario en torno a los lugares relevantes del destino.
- b) Visitar los puntos de moda del destino y estar lo más cómodo posible.
- c) Admirar la naturaleza y encontrar experiencias de aventura.
- d) Te gusta experimentar cómo viven las personas del lugar y descubrir su cultura.

¿Qué tipo de destinos prefieres visitar?

- a) Te gusta conocer varios lugares de la región que visitarás.
- b) Destinos con variedad gourmet y opciones de relajación.
- c) Playas solitarias o montañas con vistas incomparables.
- d) Localidades cosmopolitas.

¿Cómo planificas tus viajes?

- a) Con tiempo para ir a los lugares emblemáticos del destino.
- b) Decides los días en torno a los lugares que te interesan visitar.
- c) Llegando al destino preguntas a locales sobre lugares insólitos.
- d) Planeas cada día con las opciones culturales e históricas que ofrece la localidad.

Cuando asignas el presupuesto del viaje...

- a) Te aseguras de llevar justo lo que necesitas y procuras adquirir los vuelos con puntos de un programa de viajero frecuente
- b) Llevas tarjeta de crédito para tener libertad en todo lo que adquieres
- c) Te ajustas a tus posibilidades y llevas tu tarjeta de crédito por si requieres algo extra.
- d) Procuras llevar una cantidad moderada en moneda local y el resto lo pagas con la tarjeta de crédito.

Foto: Booking.com

Mayoría de respuestas A: eres del tipo **viajero planificador**. Te gusta saber qué lugares visitar, cuál será la forma más fácil de desplazarte por el destino, buscas

opciones de hospedaje y prefieres obtener vuelos a un precio justo. Una de las formas para sacarle mayor provecho a un viaje es organizarlo detenidamente. Opta por inscribirte a un programa de recompensas, los cuales ofrecen oportunidades nuevas para facilitar tus escapadas, ya que al realizar compras en establecimientos aliados puedes acumular puntos que podrás utilizar para rentar un auto, adquirir tu cuarto de hotel e incluso vuelos.

Mayoría de respuestas B: eres del tipo **viajero lujoso**. Disfrutas que te consientan desde el momento que comienzan tus vacaciones. Visitas salas VIP y ya en el destino no hay nada que te guste más que una cena gourmet o acudir a los hot spots. Para descansar, te consientes con un masaje o alguna actividad relajante. Te gusta dormir en una habitación cómoda y exclusiva y no tener que preocuparte por nada.

Mayoría de respuestas C: eres del tipo **viajero aventurero**. Paracaidismo, rappel, tirolesa, lugares inhóspitos y dejarte llevar a dónde te lleve el viento es lo que necesitas para pasarla bien en tu viaje de ensueño. Tu prioridad es dejarte sorprender sin planear nada, disfrutas de lugares que quizá nadie conoce y puedes adaptarte a cualquier entorno, a cualquier situación.

Mayoría de respuestas D: eres del tipo **viajero práctico**. Para ti lo más importante es encontrar opciones que hagan tu viaje fácil y fluido. Tu objetivo es conocer la cultura del destino. Investigas sobre hoteles que queden cerca de los lugares de interés y disfrutas de los viajes que te permiten vivir como si fueras un local.

<https://www.forbes.com.mx/forbes-life/que-tipo-de-viajero-eres-responde-este-test-y-descubrelo/>

ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНІ ЗАВДАННЯ З ЗАЛУЧЕННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

Descubre qué tipo de viajero eres

¿Te gusta coleccionar guías de viaje? ¿Eres de los que bajas todo tipo app porque quieres reservar un hotel, elegir un vuelo o ver las opiniones de los restaurantes de tu destino? ¿Te invitamos a hacer este quiz y averiguar qué tipo de viajero eres!

¿Eres un smart traveller?

<https://blogdestinia.com/quiz-que-tipo-de-viajero-eres>

TEST | ¿Qué tipo de viajero eres?

Hoy te presentamos 5 tipos de viajeros, que se determinan según tu comportamiento antes y durante el viaje. Ya sea que comiences de forma impulsiva y no planees con detenimiento, o seas metódico y cuides cada detalle. Toma lápiz y papel o abre una nota en tu smartphone, y prepárate para responder un par de preguntas que darán como resultado el perfil que va más contigo a la hora de viajar.

<https://www.conexiones365.com/nota/abastur/turismo/test-que-tipo-de-viajero-eres>

ТВОРЧІ ЗАВДАННЯ «ПРОЄКТУВАННЯ ТУРУ ТА ЕКСКУРСІЙНОЇ ПРОГРАМИ»

1. Використовуючі різні типи туристів запропонуйте екскурсійні програми.

 @seviveyseviaja

¿Que tipo de VIAJERO eres?

 <h3>El Fotógrafo</h3> <p>Desde cámara hasta palo selfie, móvil, go pro... Todo queda para el recuerdo.o</p>	 <h3>El Planificador</h3> <p>Le encanta tener todo ordenado y ya sabe que lugares visitar, claro incluye su guía de viaje.</p>
<h3>El Aventurero</h3> <p>Nunca dice NO, va a todo sin miedo y siempre probando cosas nuevas.</p> 	<h3>El Cultural</h3> <p>Le gusta aprender de todo, se informa al máximo sobre el país/lugar que visite.</p>
 <h3>El LocoWifi</h3> <p>Siempre con el Wifi prendido, no puede estar sin internet.</p>	 <h3>El Turista</h3> <p>Con GPS y/o mapa en mano se dispone a ir a todos sitios.</p>
<h3>El VIP</h3> <p>Quiere todo perfecto sin apuros y le encanta el TODO INCLUIDO.</p> 	<h3>El Fiestero</h3> <p>Solo le importa la fiesta del lugar donde va.</p>
 <h3>El Mochilero</h3> <p>Recorre varios lugares del mundo con bajo presupuesto y su mochila.</p>	 <h3>El Grupal</h3> <p>Prefiere viajar en grupo, ya sea de amigos o gente que recién conoce.</p>
<h3>El Ahorrador</h3> <p>Siempre aprovechando los descuentos y promociones, filtra todo por precio.</p> 	<h3>El Ropero</h3> <p>Su maleta está repleta totalmente llena, solo por si acaso lo necesite...</p>
 <h3>El Sabelotodo</h3> <p>Fechas, personajes, etc. Todo sabe de todo y le gusta expresarlo.</p>	 <h3>El Gourmet</h3> <p>Siempre probando y comiendo de todo por donde va.</p>
<h3>El Solitario</h3> <p>Le gusta viajar solo y es lo mejor para reflexionar sobre sí mismo.</p> 	<h3>El Relax</h3> <p>Lleva lo justo y necesario, sus destinos preferidos son playas o campos.</p>

2. Об'єднайте різні типи туристів за їх особливими потребами та інтересами. Запропонуйте екскурсійні програми.

¿QUÉ TIPO DE VIAJERO ERES?

 <p>EL MOCHILERO Con presupuesto 0 ha visitado más lugares que la mayoría</p>	 <p>EL INTERNETAHOLIC Se recorre el país buscando wifi gratis desesperadamente</p>
 <p>EL FIESTERO Solo le interesa conocer la fiesta del lugar o país nuevo</p>	 <p>EL POSTURITAS Su maleta es un centro comercial y está lleno de por si acaso</p>
 <p>EL INSTAGRAMMER Cámara, GoPro, palo selfie, móvil... lo tiene todo</p>	 <p>EL BUSCACHOLLOS Todo lo filtra por precio. En ascendente, claro.</p>
 <p>LA PAREJITA Son MUY pegajosos y ponen candados en todos los puentes</p>	 <p>EL WIKIPEDIA Se sabe todos los datos históricos de memoria y le gusta relataros</p>
 <p>EL GASTADOR Se recorre todas las tiendas de recuerdos y su VISA echa humo</p>	 <p>EL GOURMET Todo el viaje gira en torno a la comida. ¡Quiere probarlo todo!</p>
 <p>EL PLANIFICADOR Prepara listas con todos los monumentos, planes y rutas</p>	 <p>EL TURISTA Lleva un mapa o GPS en mano y a veces, chanclas con calcetines</p>
 <p>EL COMPAÑERO Siempre busca compañero de viaje... y lo encuentra</p>	 <p>EL PREMIUM Su frase favorita es todo incluido y quiere disfrutar al 100%</p>
 <p>EL SINGLE Le gusta viajar solo porque así puede centrarse en sí mismo</p>	 <p>EL GRUPAL Viaja en grupo, conoce a gente nueva y disfruta como el que más</p>

azul marino viajes

**Комплекс вправ та завдань на перевірку рівня
сформованості іншомовної лексичної компетентності
майбутніх фахівців з туризму (студентів 3-4 курсів ОПП
«Туризм»)
(на матеріалі іспанської мови, тема «Туризм»)**

TURISMO

Ejercicio 1: Verdadero/Falso

Para cada afirmación abajo elija Verdadero o Falso.

Lea atentamente el siguiente texto:

El turismo se ha convertido en una de las industrias de más rápido crecimiento y provee de servicios tanto a los viajeros que salen como a los que entran en un país. Los viajes internacionales y el turismo son una de las mayores fuentes de ingresos y un factor importante en la balanza de pagos de muchas naciones. El mercado es cada vez más diverso, y abarca no sólo el turismo tradicional de sol y los viajes de negocios, sino también muchos nuevos tipos de actividad. El turismo también se ha convertido en una de las más importantes fuentes de empleo. Abarca una amplia gama de puestos de trabajo en distintas áreas como son los tour operadores y las agencias de viajes, los centros de información turística y las empresas de transporte.

Grabación:

1. La industria del turismo no crece mucho.
 VERDADERO
 FALSO
 ?
2. Para muchos países el turismo es una importante fuente de ingresos.
 VERDADERO
 FALSO
 ?
3. Turismo quiere decir turismo de sol y playa y viajes de negocios.
 VERDADERO
 FALSO
 ?
4. El sector turístico ofrece muchas posibilidades de empleo.
 VERDADERO
 FALSO
 ?
5. Los trabajos en el sector turístico son todos del mismo tipo.

○

VERDADERO

○ FALSO

?

Contestado:

Correcto:

Evaluar Rellenar

Borrar

[Ayuda con los ejercicios](#)**Ejercicio 2: Ejercicio de huecos**

Rellene los huecos en el texto. Para cada hueco existe sólo una respuesta correcta.

El turismo ? ha convertido en una de las industrias de más rápido crecimiento y provee de servicios ? a los viajeros que salen ? a los que entran en un país. Los viajes internacionales y el turismo ? una de las mayores fuentes de ingresos y un factor importante en la balanza de ? de muchas naciones. El mercado es cada vez ? diverso, y abarca no sólo el turismo tradicional de sol y los viajes de negocios, ? también muchos nuevos tipos de actividad. El turismo también se ha convertido ? una de las más importantes fuentes de empleo. Abarca una amplia ? de puestos de trabajo en distintas áreas ? son los tour operadores y las agencias de viajes, los centros de información turística y las empresas de transporte.

Contestado:

Correcto:

Evaluar Rellenar

Borrar

[Ayuda con los ejercicios](#)**Ejercicio 3: Ejercicio de huecos resuelto**

¿Cómo definirías estos tipos de turismo? Completa los espacios con una de las siguientes palabras, para definir el tipo de turismo descrito en cada frase.

- aventura
- congresos
- cultural
- deportivo
- ecoturismo
- idiomas
- rural
- salud

1. Elena y su marido fueron a un viaje al Delta del Danubio para ver la flora y la fauna.

?

2. El doctor Capello asistió a un congreso internacional de ginecología en Helsinki.
turismo de
- [?](#)
3. Juan y su mujer pasaron una semana en una granja en Francia e hicieron excursiones en bicicleta por el campo. turismo
- [?](#)
4. Nos interesa mucho la historia y el arte. Por eso pasamos nuestras últimas vacaciones en Florencia. turismo
- [?](#)
5. Cada vez más gente joven pasa un mes en España para practicar español. turismo de
- [?](#)
6. Paloma y Pepe fueron a esquiar a Austria el invierno pasado. turismo
- [?](#)
7. El verano pasado fuimos a hacer rafting y escalada a Huesca. turismo de
- [?](#)
8. Alberto tiene reuma y necesita perder peso. Por eso va a pasar un mes en un spa.
turismo de

Contestado:

Correcto:

Evaluar Rellenar

[Ayuda con los ejercicios](#)

Ejercicio 4: Ejercicio de huecos resuelto

Repasemos un poco el futuro de los verbos. Pon las frases siguientes en futuro. La primera ya está hecha.

- asistirá
- comeremos
- hará
- haréis
- iremos
- irán
- iré
- pasaremos
- pasarán
- visitaré

1. El año pasado fuimos a Varsovia.

Este año a Varsovia.

[?](#)

2. ¿Qué hicisteis en Berlin?
¿Qué en Berlin?
?
3. La familia Pérez hace camping todos los años.
La familia Pérez camping este año.
?
4. Nuestras últimas vacaciones las pasamos en Sicilia.
Nuestras próximas vacaciones las en Sicilia.
?
5. En marzo fui a un congreso en Nueva York.
En marzo a un congreso en Nueva York.
?
6. En Nueva York visité el Museo Guggenheim.
En Nueva York el Museo Guggenheim.
?
7. Juan y su mujer pasaron una semana en una granja en Francia.
Juan y su mujer una semana en una granja en Francia.
?
8. El doctor Capello asistió a un congreso internacional de ginecología.
El doctor Capello a un congreso internacional de ginecología.
?
9. Paloma y Pepe fueron a esquiar a Austria el invierno pasado.
Paloma y Pepe a esquiar a Austria el próximo invierno.
?
10. Desayunábamos en el hotel pero comíamos fuera.
Desayunaremos en el hotel pero fuera.

Contestado:

Correcto:

Evaluar Rellenar

Borrar

[Ayuda con los ejercicios](#)

Ejercicio 5: Selección

Elija la respuesta correcta.

Lea atentamente el siguiente texto:

Los tour operadores organizan reservas de hoteles, vuelos, servicios de traslado, y venden el viaje como un paquete, ya sea directamente al público o a través de una agencia de viajes. Contratan guías para encargarse de los turistas. Los guías se aseguran de que el viaje se desarrolle sin problemas y resuelven problemas y situaciones de emergencia. Una parte importante de este trabajo es tratar con los

conductores de autocares, el personal del ferry, de aduanas y de inmigración, y coordinador el alojamiento y las comidas con el personal de hoteles y restaurantes. Organizan actividades sociales, excursiones y dan comentarios cuando se viaja. Su trabajo suele ser estacional. La jornada de trabajo es larga, y pasan la mayor parte del viaje en compañía de los clientes.

Grabación:

1. a. Los touroperadores venden sus paquetes a las agencias de viajes.
 b. Los touroperadores venden sus paquetes al público.
 c. Los touroperadores venden sus paquetes a ambos: agencias de viajes y público.
[?](#)
2. a. Un guía hace todos los trámites del viaje pero no acompaña a los clientes.
 b. Un guía viaja con los clientes y resuelve los problemas.
 c. Un guía hace la mayoría de su trabajo por teléfono y fax.
[?](#)
3. a. Los guías no necesitan saber idiomas.
 b. Probablemente es útil que un guía hable otros idiomas.
 c. Los guías no necesitan hablar el idioma de sus clientes.
[?](#)
4. a. Los guías generalmente no trabajan todo el año.
 b. Los guías nunca trabajan todo el año.
 c. Los guías generalmente trabajan todo el año.
[?](#)
5. a. Ser guía es un trabajo duro.
 b. Ser guía es un trabajo fácil.
 c. Los guías tienen normalmente una jornada de trabajo fija.
[?](#)

Contestado:

Correcto:

Evaluar Rellenar

[Ayuda con los ejercicios](#)

Ejercicio 6: Selección múltiple

Elige la mejor definición de la palabra indicada

1. TRASLADO
  - a. Acción de llevar a alguien o algo de un lugar a otro.
  - b. Acción de negociar, de discutir.

[?](#)

2. ENCARGARSE DE

a. deshacerse deb. ocuparse de[?](#)

3. FERRY

a. un barco que transporta pasajeros o vehículos a través del aguab. un tren[?](#)

4. ADUANA

a. oficina en la frontera para inspeccionar los pasaportesb. oficina en la frontera para inspeccionar las cosas que se importan y exportan[?](#)

5. ESTACIONAL

a. que depende de la época del añob. permanente[?](#)Contestado: Correcto:

Evaluar Rellenar

[Ayuda con los ejercicios](#)**Ejercicio 7: Verdadero/Falso**

¿Qué cualidades personales crees que son necesarias para trabajar en el sector turístico?

1. Ser amable y educado

VERDADERO

 FALSO[?](#)

2. Disfrutar con la gente

VERDADERO

 FALSO[?](#)

3. Tener iniciativa

VERDADERO

 FALSO[?](#)

4. Estar bien organizado y bien informado

- VERDADERO
- FALSO
- [?](#)
5. Tener paciencia y ser comprensivo
- VERDADERO
- FALSO
- [?](#)
6. Ser capaz de trabajar bajo presión
- VERDADERO
- FALSO
- [?](#)
7. Ser responsable
- VERDADERO
- FALSO
- [?](#)
8. Ser comunicativo
- VERDADERO
- FALSO
- [?](#)
9. Ser educado al teléfono
- VERDADERO
- FALSO
- [?](#)
10. Saber uno o más idiomas
- VERDADERO
- FALSO

Contestado:

Correcto:

Evaluar Rellenar

[Ayuda con los ejercicios](#)

Ejercicio 8: Ejercicio de huecos

Escuche atentamente la grabación y luego rellene los huecos en el texto de abajo usando las mismas palabras.

Grabación:

Las agencias de [?](#) son un vínculo entre los [?](#) y las empresas que venden vacaciones, transporte y alojamiento. Los [?](#) de la agencia de viajes

asesoran a los ?, sugieren lugares de vacaciones y hacen reservas, ya sea por teléfono o por internet. Ayudan a los viajeros que prefieren individualizar sus vacaciones a planearlas y, a continuación, reservan ? de avión, ferrocarril o ferry y ?. Gestionan la documentación y los ? de los clientes, en efectivo o con tarjeta de crédito. También asesoran a los clientes acerca de ?, visados y vacunas, y ofrecen otros servicios como ? de vacaciones, cheques de viajero y moneda extranjera. Los empleados de las agencias de viajes son vendedores y tienen que cumplir los objetivos de ? que el gerente de la agencia les ha fijado.

Contestado:

Correcto:

Evaluar Rellenar

Borrar

[Ayuda con los ejercicios](#)

Ejercicio 9: Verdadero/Falso

Para cada afirmación abajo elija Verdadero o Falso.

1. Un español que quiere visitar Francia necesita pasaporte.

VERDADERO

FALSO

[?](#)
2. Un español que quiere visitar Rusia necesita visado.

VERDADERO

FALSO

[?](#)
3. Un francés que quiere visitar Kenya necesita vacunas.

VERDADERO

FALSO

[?](#)
4. La mejor manera de ir de Italia a Suiza es en barco.

VERDADERO

FALSO

[?](#)
5. El idioma que se habla en Suiza es el suizo.

VERDADERO

FALSO

[?](#)
6. El idioma que se habla en Austria es el alemán.

- VERDADERO
- FALSO
- [?](#)
7. Es posible viajar de Paris a Londres en tren.
- VERDADERO
- FALSO
- [?](#)
8. Un buen sitio para hacer turismo cultural sería Roma.
- VERDADERO
- FALSO
- [?](#)
9. Un buen sitio para hacer turismo de sol y playa sería Islandia.
- VERDADERO
- FALSO
- [?](#)
10. La moneda oficial del Reino Unido es el euro.
- VERDADERO
- FALSO

Contestado:

Correcto:

Evaluar Rellenar

Borrar

[Ayuda con los ejercicios](#)

Ejercicio 10: Selección múltiple

Elija la respuesta correcta.

1. Las agencias de viajes son un ___ entre los viajeros y las empresas que venden vacaciones.
- a. vino
- b. vínculo
- c. visado
- [?](#)
2. Los empleados de la agencia de viajes ___ a los clientes.
- a. asesoran
- b. atesoran
- c. asesinan
- [?](#)
3. Los empleados de la agencia de viajes hacen reservas, ___ por teléfono o por internet.

- a. ya es
- b. ya será
- c. ya sea

[?](#)

4. Las agencias de viajes reservan billetes de avión, ___ o barco.

- a. motocarro
- b. ferrocarril
- c. carril

[?](#)

5. También asesoran a los clientes ___ pasaportes, visados y vacunas.

- a. acerca de
- b. cerca de
- c. cercano

[?](#)

6. Ofrecen otros servicios como ___ de vacaciones.

- a. seguras
- b. seguros
- c. aseguradas

[?](#)

7. Los empleados de la agencia de viajes tienen que ___ los objetivos de ventas.

- a. complementar
- b. completar
- c. cumplir

[?](#)

HOJA DE TRABAJO
 “8063 con destino Madrid”

Nombre: _____

Fecha: _____

- 🔊 A. ¿De qué vamos a hablar? Escucha y escribe tres palabras rápidamente.

_____

- 📖 B. Lee este texto y después completa las oraciones:

«Viajar en avión por primera vez: paso a paso»

Viajar en avión no es tan complicado, solo debemos hacer unos pocos **trámites** antes de viajar, en esta guía te lo explicaré paso a paso.

1. Deberás estar tres horas antes del horario de **despegue**, para asegurarte el lugar en el avión, elegir los **asientos**, facturar el **equipaje**. Si vas a volar dentro de tu país tardarás menos porque no hay que hacer **trámites de documentación**.
2. La **facturación** te tomará solamente unos minutos. Presenta tus documentos al **personal de tierra** que te atenderá y te preguntará por el asiento (**pasillo** o **ventana**). También tendrás que pesar tu equipaje. Una vez finalizado recibirás la **tarjeta de embarque**.
3. Tendrás que **esperar la cola** para pasar un control de pasaporte. Este trámite es sencillo, y luego tendrás que pasar por un **detector de metales** ante los **guardas de seguridad**. También deberás pasar tu **equipaje de mano**. Luego entrarás a un área con tiendas, restaurantes, baños y cafeterías... todo para no aburrirte.
4. Cuando la hora de **embarcar** llegue, busca la **puerta de embarque** y podrás entrar en el avión. Las **azafatas** te recibirán al subir **la escalerilla** ¡Cuidado con el pasillo al dejar el equipaje de mano!
5. Los aviones están equipados con asientos modernos con **cinturones de seguridad** que deberás utilizar siempre durante el **despegue** y el **aterriaje** del avión.
6. Los aviones tienen cinco puertas: tres puertas de embarque (dos delante y una en **la cola del avión**) y dos **salidas de emergencia** en las **alas**. Siéntate. El **comandante** dará un anuncio de bienvenida y volará el avión tras recibir una orden de **la torre de control**.
7. Si vuelas a otro país, tendrás que pasar trámites de documentación. Por último, ¡No olvides pasar por la **cinta de equipaje**! ¡Buen viaje!

Adaptación de: “Guía para viajar en avión por primera vez” de Lucas Muñoz (www.turismocasual.org)

- Hay que realizar varios _____ antes de poder volar.

- Tras la _____ hay que _____ un detector de _____ antes de embarcar.
- Hay que llegar a tiempo a la _____ de _____ para poder entrar al avión.
- Los aviones tienen _____ y _____ como los animales.
- Recuerda _____ la _____ de equipaje al llegar a tu destino.

C. Completa el diagrama con las palabras del texto de B en **negrita**. Después por parejas, añadid acciones a cada grupo de palabras siguiendo el ejemplo:

D. Realiza las siguientes actividades en *educaplay* y en *learningapps*.

* Escribe los números:

1. La torre de control
2. La cinta de equipaje
3. Zona de facturación
4. La puerta de embarque

Manuel Rodrigo García Díaz

5. El avión

6. El detector de metales

7. El equipaje

- Ahora haz el crucigrama y descubre el mensaje oculto (código QR de *Learningapps*).

E. Por parejas, señalad en la tabla con una X todas las colocaciones posibles:

	facturar	pasar por	recibir	esperar	realizar	subir
un saludo			X			
el equipaje						
el detector						
una orden						
la cinta						
un exceso						
un trámite						
la escalerilla						
la cola						
un anuncio						

F. Relaciona las frases hechas relacionadas con *volar* de la columna izquierda con sus significados en la columna derecha.

- El tiempo vuela. Si no te das prisa, perderás tu oportunidad.
- El que no corre, vuela. Aprovecha la oportunidad que se presenta, no la dejes pasar.
- Más vale pájaro en mano que ciento volando. La vida pasa rápidamente.
- Ahora escribe la frase hecha correcta para cada situación y crea dos ejemplos.
  - Te ofrecen un trabajo, pero es en Berlín. → _____
  - Entrás en el concierto de tu cantante favorito. → _____
  - Antonio ya tiene 12 años. Parece que nació ayer. → _____

- _____
- _____

- G. Utiliza las acciones de la izquierda y ayuda a tu amigo a tomar un vuelo por primera vez.

realizar – pasarás por – despegará – facturarán – esperar – subir – bajar
 – estará – recibirás – recoger – recibirán – tendrás que – hay que

Antonio: ¡Voy a visitarte por fin! Pero no sé qué hacer en el aeropuerto. ¿Puedes ayudarme?

Tú: Pues sí, el tiempo vuela. No te preocupes, sólo son unos cuantos trámites. Primero _____ esperar en la cola de facturación. Pesarán y (ellos) _____ tu equipaje. Después (tú) _____ una tarjeta de embarque del personal de tierra.

Antonio: ¿Y después?

Tú: Luego _____ un control de pasaporte y de metales. ¡No te olvides de _____ al policía!

Antonio: Gracias por el consejo. Y luego _____ esperar en la puerta de embarque, ¿no?

Tú: Sí, sí, y al final te dejarán _____ al avión. El comandante y las azafatas te _____. Escoge un buen asiento, que ahí el que no corre, vuela. Y cuando estén preparados el avión _____.

Antonio: Bueno, vale, pues ¡muchas gracias!

Tú: ¡No, no he terminado! Cuando llegues al destino (tú) _____ del avión por la escalerilla y tendrás que _____ otros trámites, como el control de pasaporte. Y no te olvides de _____ tu equipaje. _____ en la cinta de equipaje.

Antonio: ¡Ah, vale, vale, gracias! Pues te veo pronto.

- (Opcional) Por equipos podéis crear un diálogo para ayudar a un amigo a llegar al avión.

- H. Juega a este juego de memoria utilizando el código QR:

- I.** Completa tu glosario en tu lengua materna y escribe una oración con cada vocablo aprendido.

El avión: _____ → _____

La cola: _____ → _____

El ala: _____ → _____

La escalerilla: _____ → _____

El asiento: _____ → _____

El pasillo: _____ → _____

La salida de emergencia: _____ → _____

El cinturón de seguridad: _____ → _____

El despegue: _____ → _____

El aterrizaje: _____ → _____

La facturación: _____ → _____

El trámite: _____ → _____

La tarjeta de embarque: _____ → _____

Los documentos: _____ → _____

El equipaje: _____ → _____

El detector de metales: _____ → _____

La cinta de recogida de equipaje _____ → _____

La torre de control: _____ → _____

El comandante: _____ → _____

La azafata: _____ → _____

El guarda de seguridad: _____ → _____

El personal de tierra: _____ → _____

Embarcar: _____ → _____

Subir/bajar: _____ → _____

Pasar por: _____ → _____

Despegar/aterrizar _____ → _____

Entregar/recibir: _____ → _____

Facturar: _____ → _____

Recoger: _____ → _____

Saludar: _____ → _____

Más vale pájaro en mano que ciento volando → _____

El tiempo vuela → _____

El que no corre, vuela → _____

ФРАГМЕНТ ЗАНЯТТЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МЕТОДИКИ АІСЛЕ (CLIL)

Курс: 3

Тема заняття: «Іспанія: географічне положення, клімат, найбільші міста».

Схематичний план заняття

1. Початок пари. Організаційний момент.	10 хв.
2. Мовленнєва розминка	10 хв.
3. Повторення граматичної теми Presente de Indicativo	20 хв.
4. Практичне застосування фраз та слів з теми у мовленні	30 хв.
5. Підведення підсумків пари. Домашнє завдання. Оцінки.	10 хв.

Хід заняття:

1. Початок пари

Привітання. Коротенька бесіда зі студентами.

Levantaos, por favor! Buenos días todos! Sentaos! Cual es su vida? Quien falta hoy?

2. Мовленнєва розминка

Комунікативна гра «Запитання-відповіді» з повторенням лексики.

¿Que día es hoy? Sí, es viernes y tienes la clase de inglés. Hoy tenemos una lección inusual. Uniremos nuestra clase de español con la geografía.

Інтерактивна вправа «Мікрофон»:

Викладач показує презентацію за темою «Іспанія: географічне положення, клімат, найбільші міста».

¿Cuál es la capital de España?

¿Qué grandes ciudades en España sabes?

¿Dónde te gustaría visitar España?

¿Cuál es el clima en este país?

3. Вивчення граматичної теми Presente de Indicativo

Опора на підручник та на карти-схеми. Студенти працюють по черзі.

T. Abre tus libros en la página 45. Mira la regla. ¿Qué podemos ver allí? Mira los ejemplos. ¿Qué sabes acerca de la conjugación de verbos?

Ahora vamos a ver un video sobre las ciudades más grandes de España.

Студенти після перегляду відео повинні правильно вказати на всі картки з

містами Іспанії. Це завдання представлено перед ними на мультимедійній дошці.

Es Madrid. Es Barcelona. Es Granada. Es Valencia. Es Toledo.

Після вивчення граматичної теми Presente de Indicativo, студентам потрібно намалювати в зошитах «mind map» цієї теми.

При виконанні цієї вправи оцінюється вміння креативно мислити, правильно розуміти матеріал.

4. Практичне застосування фраз та слів з теми у мовленні

Імітація. Трансформація. Переклад. Відповіді на запитання.

Робота в парах.

Actualmente estás trabajando en parejas. Necesita dialogar sobre "El clima en España" y preguntar a un amigo si le gustaría viajar a España.

Колективна гра.

Потрібно на мапі з контурами Іспанії правильно розмітити міста, які зображені на картинках.

Es necesario en el mapa con los contornos de España marcar correctamente las ciudades, que se muestran en las imágenes.

5. Підведення підсумків пари. Домашнє завдання. Оцінки.

Підведення підсумків пари. Аналіз роботи студентів, коментування оцінок. Домашнє завдання.

Tu tarea es aprender un nuevo vocabulario sobre temas y ejercicios de gramática. Con la ayuda de una computadora para hacer «mind map» sobre el tema (Presente de Indicativo).

Levantaos, por favor. La clase está terminada. Hasta pronto.

ПРИКЛАД РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ

Іноземна мова (іспанська)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра

спеціальності «Туризм»

освітньо-професійна програма «Туризм»

Укладач Безкорвайна Л.В., докт. пед. наук, доцент, професор кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Іноземна мова (іспанська)» – формування у здобувачів загальної і професійно орієнтованої комунікативної мовленнєвої компетентності для практичного володіння іспанською мовою в об'ємі, потрібному для ситуативної та професійної комунікації з метою одержання інформації.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Іноземна мова» є: розвиток навичок діалогічного мовлення з використанням лексики за конкретною тематикою в обсязі 8-10 фраз; розвиток навичок несподіваного монологічного мовлення в діапазоні 10-15 фраз; розвиток навичок аудіювання іспаномовного тексту та читання і розуміння автентичного іспаномовного тексту за фахом; формування та закріплення навичок ділового листування.

Компетентності, якими має оволодіти здобувач:

- К 11 – здатність спілкуватися іноземною мовою;
- К 12 – навички міжособистісної взаємодії;
- К 27 – здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації;
- К 28 – здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці

У разі успішного завершення курсу студент зможе

- висловлюватися усно та письмово в обсязі тематики курсу, використовуючи засвоєний граматичний матеріал;
- розуміти іноземну мову на слух;
- читати та перекладати іншомовні тексти пов'язані зі спеціальністю;
- розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного

продукту;

- вивчати індивідуальні туристичні потреби та вести презентаційну роботу;
- співпрацювати з діловими партнерами та клієнтами;
- мати навички ефективної комунікації;
- здійснювати моніторинг, інтерпретацію, аналіз та систематизацію туристичної інформації, презентувати туристичний інформаційний матеріал іноземною мовою.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1.

Тема 1. Фонетичний склад та граматичний устрій іспанської мови.

Тема 2. Що являє собою туризм?

Тема 3. Туризм в Іспанії.

Розділ 2.

Тема 4. Особливості роботи в туристичній інфраструктурі.

Тема 5. Особливості роботи туроператора.

Тема 6. Діяльність із надання туристичних послуг.

Індивідуальне завдання

Передбачає виконання завдань:

5. Скласти програму туру (враховуючи місце проведення, вид туризму та категорією туристів).
6. Розробити рекламний буклет туру.
7. Розробити програму екскурсії (враховуючи місце проведення та категорією туристів).
8. Написати електронний лист клієнту з туризму.

Критерії оцінки підсумкового контролю

Види контрольного заходу	Результат	Кількість балів за 1 захід
Індивідуальне завдання	Виконане індивідуальне завдання із заданої теми	5
	Презентаційний (графічний, наочний) матеріал	5
	Знання дослідженого матеріалу. Здатність самостійно обґрунтувати проаналізований матеріал	10
Усього		20
Контрольне завдання за вивченим матеріалом проводиться усно у вигляді тестів	Відповіді на питання тесту	20
Усього		1 - 40

Максимально за всіма видами контролю студенти можуть отримати:

№	Види контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Підготовка завдання самостійної роботи з вивчення окремих тем дисципліни. Терміни виконання – в межах підготовки до практичних занять	2	10	20
2	Підготовка завдання самостійної творчої роботи. Публічна презентація доповіді й дискусійне обговорення самостійного творчого завдання на практичному занятті. Терміни виконання – в межах підготовки до практичних занять	8	0-5	40
3	Індивідуальне завдання	1	20	20
	Контрольне завдання за вивченим матеріалом проводиться усно у вигляді відповідей на питання тесту		20	20
Усього		11	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою Університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	55 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		

D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Література:

1. Guía de recomendaciones para un retorno ambientalmente responsable del ecoturismo y el turismo de sol y playa Agosto. Secretaría de Medio Ambiente y Recursos Naturales. 2020. URL: <https://www.gob.mx/semarnat/documentos/guia-de-recomendaciones-para-un-retorno-ambientalmente-responsable-del-ecoturismo-y-el-turismo-de-sol-y-playa>
2. Mariani L. Language Awareness/Learning Awareness in a Communicative Approach: a key to learner independence. Perspectives, a Journal of TESOL-Italy. 1992. Volume XVIII. Number 2. December.
3. Moreno C., Tuts M. Cinco estrellas. Curso de español para el turismo. URL: https://studentsbook.net/catalog/ispanskiy_yazyk/uchebniki/cinco_estrellas_curso_de_espa_ol_p_ara_el_turismo/
4. Manuel Gurría Di-Bella. Introdusion al turismo. (2017). URL: <https://www.entornoturistico.com/introduccion-al-turismo-manuel-gurria-di-bella-pdf/>

RESUMEN

La presente tesis de máster desarrolla una investigación que está dedicado al tema «Organización de formación de especialistas en turismo en lenguas extranjeras (a base del material de español). En este trabajo se plantean los problemas de explicación científica de los principios teóricos y el desarrollo del modelo de la formación de la competencia lingüística de especialistas en turismo.

En la presente investigación trataremos de aclarar el valor de términos problemáticos referidos al contenido y a la estructura (incluyendo componentes: motivador, cognitivo, activo, reflexivo) de la competencia comunicativa en lenguas extranjeras de especialistas en turismo, el modelo y las condiciones organizativas y pedagógicas de su formación efectiva, incluso las formas de su implementación en el sistema de preparación profesional de los aspirantes.

En el proceso de la investigación se profundiza el concepto de la competencia comunicativa en lenguas extranjeras del especialista en turismo que es considerado como una cualidad de la personalidad integral que sintetiza una combinación de conocimientos generales, habilidades de comunicación externa y su manifestación en actividad profesional en el entorno turístico internacional.

En esta tesis se proyecta el modelo de formación de la competencia comunicativa en lenguas extranjeras (a base del material de español) en las instituciones de educación superior y de selección de formas convenientes y métodos de implementación de este modelo. En nuestro estudio también mostramos recomendaciones de los medios perspectivas de la implementación de este modelo y las condiciones organizativas y pedagógicas de la formación de la competencia comunicativa en lenguas extranjeras de las instituciones de educación superior. Las perspectivas de investigación se ven en el futuro estudio de tecnologías comunicativas e informativas para facilitar el proceso de formación de los aspirantes en lenguas extranjeras de las instituciones de educación superior.

Palabras clave: especialista en turismo, lengua española, competencia comunicativa en lengua extranjera, métodos de formación, modelo de formación.